

Verze **EXPERT**

2023

Detailní komentáře všech novel přímo v textu

Aktualizace:

DAŇOVÉ ZÁKONY

**Celoroční interaktivní komplet nejnovějších
úplných znění zákonů s e-booky,
aktualizacemi a servisním webem**

Vždy aktuální stav

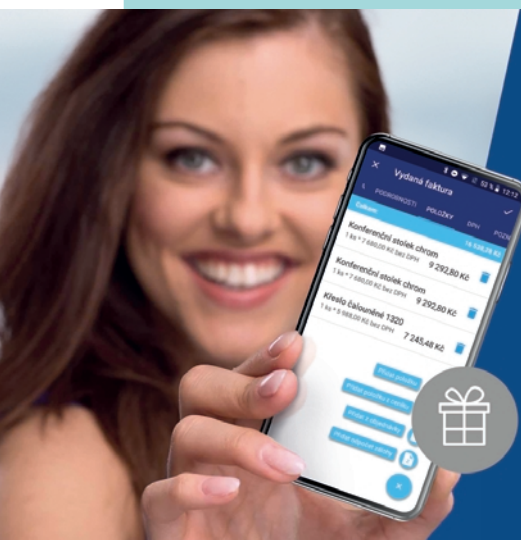
**Daně z příjmů / Opatření v oblasti daní /
Daň z přidané hodnoty / Daň silniční /
Daň z nemovitých věcí / Daňový řád**

DanoveZakony365.cz

V ceně:

9788081831706

STORMWARE

POHODA

Ekonomický software

Aplikace pro
mobilní fakturaci
zdarma

www.pohoda.cz

DAŇOVÉ ZÁKONY 2023

Potřebujete vědět vše důležité o novelách za pár minut? Nalistujte úvodní přehledné komentáře v úvodech zákonů!

Zákon o daních z příjmů Strana 3	Zákon o opatření v oblasti daní Strana 87
Zákon o dani z přidané hodnoty Strana 91	Zákon o dani silniční Strana 150
Zákon o dani z nemovitých věcí Strana 157	Daňový řád Strana 165

Chcete dostávat zdarma e-booky s nejnovějšími zněním a Daňový měsíčník?
Jednoduchá registrace pomocí QR kódu na obálce této publikace nebo na www.DanoveZakony365.cz!

POHODA

Ekonomický software

Ideální pro komplexní zpracování účetnictví a daňové evidence

www.pohoda.cz

mPOHODA

mobilní fakturace a prodej

Aplikace, se kterou vystavíte doklady z mobilu a snadno je pošlete své účetní

www.mpohoda.cz

DAŇOVÉ ZÁKONY 2023 EXPERT. 1. vydání. Právní stav 1. ledna 2023. E-book v pdf.
www.DanoveZakony365.cz

© 2023 DonauMedia, s. r. o., Tallerova 4, Bratislava. Pište nám na e-mail: newsletter@newsletter.cz. Vyrobeno v EU.

ISBN 978-80-8183-170-6

Upozornění: Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoliv konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody.

V této publikaci byly použity materiály Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a MF ČR.

SPV | SPOLEČNOSTI PRO VÁS

**PRODEJ A ZAKLÁDÁNÍ
SPOLEČNOSTÍ ONLINE**

+420 775 588 338
www.spolecnostiprovas.cz

ZÁKON O DANÍCH Z PŘÍJMŮ

Novely zákona o daních z příjmů

V roce 2022 byl zákon novelizován čtyřikrát. Upraven byl především paušální režim, mimořádné odpisy a pro některé poplatníky z vybraných oborů byla zavedena nová daň z příjmů - tzv. daň z neočekávaných zisků.

Zákon č. 142/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

- **Datum publikování:** 8. června 2022
- **Obsah předpisu:** Novela stanovila odlišný režim zdanění příjmu zaměstnance plynoucího z poskytnutí nízkoemisního motorového vozidla zaměstnavatelem ke služebním i soukromým účelům. S cílem zvýšení podpory nízkoemisní mobility je zdanění výhodnější, neboť novela snížila procentuální částku vstupní ceny z 1 % na 0,5 % (z této částky se stanovuje výše příjmu ze závislé činnosti, který zaměstnanci v souvislosti s poskytnutím plyne). Nízkoemisním motorovým vozidlem se přitom pro účely zákona o daních z příjmů rozumí např. elektromobil nebo vozidlo kombinující spalovací motor a elektromotor. S podporou nízkoemisní mobility souvisí i přeřazení zařízení k dobíjení elektromobilů z odpisové skupiny č. 3 do odpisové skupiny č. 2. Tím se zkracuje minimální doba odpisování těchto zařízení, jsou-li považována za samostatné movité věci. Přechodná ustanovení k těmto změnám je umožňují použít zpětně pro celé zdaňovací období roku 2022 v případě příjmů ze závislé činnosti a v případě změny odpisové skupiny pro majetek pořízený přede dnem nabytí účinnosti novely.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložena) ustanovení:** § 6 odst. 6; Příloha 1; Přechodná ustanovení
- **Účinnost novely:** částečně 1. července 2022 a v tom částečně se zpětnou účinností pro celé zdaňovací období roku 2022, částečně 1. ledna 2025

Zákon č. 244/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí

- **Datum publikování:** 31. srpna 2022
- **Obsah předpisu:** Novela zákona o daních z příjmů v reakci na nový zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí upravila postavení provozovatele kolektivního systému podle zákona o výrobcích s ukončenou životností. Provozovatel je sice vždy společností s ručením omezeným nebo akciovou společností, ale je považován za veřejně prospěšného poplatníka podle zákona o daních z příjmů (jeho fungování je neziskové). Zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí omezuje předmět činnosti provozovatele kolektivního systému pouze na činnosti taxativně stanovené a zakazuje mu rozdělovat zisk a jiné vlastní zdroje a omezuje jejich použití. Z tohoto důvodu byli provozovatelé kolektivních systémů postaveni do obdobného daňového režimu jako veřejně prospěšní poplatníci, u kterých příjmy z hlavní (nepodnikatelské) činnosti nejsou za splnění zákonem stanovených podmínek předmětem daně a výdaje s nimi související jsou nedaňové. V případě provozovatelů kolektivních systémů se jedná o zajištění kolektivního plnění povinností výrobců, proto je osvobození příspěvků vázáno na jejich použití na tuto činnost.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložena) ustanovení:** § 19 odst. 1
- **Účinnost novely:** 1. října 2022

Zákon č. 366/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

- **Datum publikování:** 2. prosince 2022
- **Obsah předpisu:** Novela rozšířila původní paušální daň fyzických osob do tří pásem odvozených od charakteru a výše příjmů poplatníka daně. Hranice maximálních příjmů ze samostatné činnosti pro vstup do paušálního režimu daně byla současně zvýšena na 2 000 000 Kč, aby i nadále kopírovala obrát pro povinnou registraci k dani z přidané hodnoty. Prodloužena byla možnost uplatnění mimořádných odpisů u majetku pořízeného v letech 2022 a 2023, který je zařazen v první nebo druhé odpisové skupině. Tato úprava navazuje na obdobnou možnost mimořádných odpisů u majetku pořízeného v letech 2020 a 2021. Majetek zařazený v první odpisové skupině je možné podle novely odepsat bez přerušení za dvanáct měsíců místo tří let a ve druhé odpisové skupině lze majetek odepsat bez přerušení za 24 měsíců místo pěti let. Změněna byla výše příjmů rozhodných pro podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob z 15 000 Kč na 50 000 Kč. Zaměstnanci mohou také požádat zaměstnavatele o roční zúčtování daně a učinit u zaměstnavatele daňové prohlášení, že nemají povinnost podat daňové přiznání, když jejich další příjmy nepřevýší 20 000 Kč namísto dřívějšího limitu 6 000 Kč. Další změny se týkaly například vymezení nemovité

STORMWARE
POHODA
Ekonomický software

Volejte zdarma: 800 178 278 | www.pohoda.cz

*Jsmo tu pro vás
Zákaznická podpora
a aktualizace
roku 2023 v ceně*

Stabilní jistota
na cestě Vaším
podnikáním

kulturní památky pro účely daňových odpisů nebo odpočtu na podporu pořízení majetku na odborné vzdělávání.

Do zákona o daních z příjmů byla zároveň vložena nová samostatná část upravující daň z neočekávaných (mimořádných) zisků vybraných subjektů z oblasti energetiky, těžebního průmyslu a bankovníctví. Tato část vymezila přesně okruh poplatníků daně, základ daně a v navazujících ustanoveních byly také upraveny zálohy na daň.

- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 2a odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8; § 4a; § 6; § 7a 1, 2, 3, 4, 6, 8; 17c; 19b odst. 1; § 20ba; § 20bb; § 20bc; § 20bd; § 20be; § 21 odst. 5; § 23 odst. 8; § 30a odst. 1, 2; 30d; § 34g odst. 6; § 38a odst. 1; § 38aa; § 38ab; § 38b; § 38da odst. 4; § 38g odst. 1, 2; § 38lc; § 38ld odst. 2, 3; § 38lda; § 38ldb; § 38lf; § 38lga; § 38lk odst. 1, 7; § 38lm odst. 1, 2, 3, 4; Přechodná ustanovení
- **Účinnost novely:** 1. ledna 2023 (účinnost některých přechodných ustanovení byla z legislativních důvodů posunuta na 3. prosince 2022)

Zákon č. 458/2022 Sb., kterým se zrušuje zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů, a mění a zrušují další související právní předpisy

- **Datum publikování:** 28. prosinec 2022
- **Obsah předpisu:** Ze zákona o daních z příjmů byly v souvislosti se zrušením zákona o evidenci tržeb vyňaty všechny zmínky o evidenci tržeb a účtenkové loterii.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 4 odst. 1; § 10 odst. 1; § 19 odst. 1; § 22 odst. 1; § 35ba odst. 1; § 35bc; 36 odst. 2; Přechodné ustanovení
- **Účinnost novely:** 1. ledna 2023

Poznámky k dalším novelizacím zákona o daních z příjmů v průběhu roku 2023, opravy, doplňky
Průběžné informace o novelách jsou dostupné na DanoveZakony365.cz

Vždy aktuální text zákona o daních z příjmů:

SPV | SPOLEČNOSTI
PRO VÁS

**PRODEJ A ZAKLÁDÁNÍ
SPOLEČNOSTÍ ONLINE**

+420 775 588 338
www.spolecnostiprovas.cz

Založení s.r.o.
již za **9.900 Kč***

Ready-made a.s.
již za **49.900 Kč***

Ready-made s.r.o.
již za **9.900 Kč***

Ready-made SE
již za **49.900 Kč***

Poskytování sídel v Praze
již od **250 Kč*** měsíčně

*Uvedené ceny
nezahrnují DPH.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,

ve znění zákona č. 35/1993 Sb., č. 96/1993 Sb., č. 157/1993 Sb., č. 196/1993 Sb., č. 323/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 85/1994 Sb., č. 114/1994 Sb., č. 259/1994 Sb., č. 32/1995 Sb., č. 87/1995 Sb., č. 118/1995 Sb., č. 149/1995 Sb., č. 248/1995 Sb., č. 316/1996 Sb., č. 18/1997 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 209/1997 Sb., č. 210/1997 Sb., č. 227/1997 Sb., č. 111/1998 Sb., č. 149/1998 Sb., č. 168/1998 Sb., č. 333/1998 Sb., č. 63/1999 Sb., č. 129/1999 Sb., č. 144/1999 Sb., č. 170/1999 Sb., č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 72/2000 Sb., č. 100/2000 Sb., č. 103/2000 Sb., č. 121/2000 Sb., č. 132/2000 Sb., č. 241/2000 Sb., č. 340/2000 Sb., č. 492/2000 Sb., č. 117/2001 Sb., č. 120/2001 Sb., č. 239/2001 Sb., č. 453/2001 Sb., č. 483/2001 Sb., č. 50/2002 Sb., č. 128/2002 Sb., č. 198/2002 Sb., č. 210/2002 Sb., č. 260/2002 Sb., č. 308/2002 Sb., č. 575/2002 Sb., č. 162/2003 Sb., č. 362/2003 Sb., č. 438/2003 Sb., č. 19/2004 Sb., č. 47/2004 Sb., č. 49/2004 Sb., č. 257/2004 Sb., č. 280/2004 Sb., č. 359/2004 Sb., č. 360/2004 Sb., č. 436/2004 Sb., č. 562/2004 Sb., č. 628/2004 Sb., č. 669/2004 Sb., č. 676/2004 Sb., č. 179/2005 Sb., č. 217/2005 Sb., č. 342/2005 Sb., č. 357/2005 Sb., č. 441/2005 Sb., č. 530/2005 Sb., č. 545/2005 Sb., č. 552/2005 Sb., č. 56/2006 Sb., č. 57/2006 Sb., č. 109/2006 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 179/2006 Sb., č. 189/2006 Sb., č. 203/2006 Sb., č. 223/2006 Sb., č. 245/2006 Sb., č. 264/2006 Sb., č. 267/2006 Sb., č. 29/2007 Sb., č. 67/2007 Sb., č. 159/2007 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 302/2007 Sb., č. 126/2008 Sb., č. 306/2008 Sb., č. 482/2008 Sb., č. 2/2009 Sb., č. 87/2009 Sb., č. 216/2009 Sb., č. 221/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 289/2009 Sb., č. 303/2009 Sb., č. 304/2009 Sb., č. 326/2009 Sb., č. 362/2009 Sb., č. 199/2010 Sb., č. 346/2010 Sb., č. 348/2010 Sb., č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 236/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., č. 353/2011 Sb., č. 355/2011 Sb., č. 370/2011 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 428/2011 Sb., č. 458/2011 Sb., č. 466/2011 Sb., č. 470/2011 Sb., č. 192/2012 Sb., č. 399/2012 Sb., č. 401/2012 Sb., č. 403/2012 Sb., č. 428/2012 Sb., č. 500/2012 Sb., č. 503/2012 Sb., č. 44/2013 Sb., č. 80/2013 Sb., č. 105/2013 Sb., č. 160/2013 Sb., č. 215/2013 Sb., č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., č. 267/2014 Sb., č. 332/2014 Sb., č. 84/2015 Sb., č. 127/2015 Sb., č. 221/2015 Sb., č. 375/2015 Sb., č. 377/2015 Sb., č. 47/2016 Sb., č. 105/2016 Sb., č. 113/2016 Sb., č. 125/2016 Sb., č. 148/2016 Sb., č. 188/2016 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 271/2016 Sb., zákona č. 321/2016 Sb., č. 454/2016 Sb., č. 170/2017 Sb., č. 200/2017 Sb., č. 225/2017 Sb., č. 246/2017 Sb., č. 254/2017 Sb., č. 293/2017 Sb., č. 92/2018 Sb., č. 174/2018 Sb., č. 306/2018 Sb., č. 32/2019 Sb., č. 80/2019 Sb., č. 125/2019 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 303/2019 Sb., zákona č. 364/2019 Sb., č. 299/2020 Sb., č. 386/2020 Sb., č. 450/2020 Sb., č. 540/2020 Sb., č. 543/2020 Sb., č. 588/2020 Sb., č. 609/2020 Sb., č. 39/2021 Sb., č. 251/2021 Sb., č. 285/2021 Sb., č. 286/2021 Sb., č. 297/2021 Sb., č. 324/2021 Sb., č. 329/2021 Sb., č. 353/2021 Sb., č. 142/2022 Sb., č. 244/2022 Sb., č. 366/2022 Sb. a č. 458/2022 Sb.

Jak jsou vyznačeny novely v textu úplného znění:

- obyčejné černé písmo – základní text včetně všech novel z předchozích let
- **tučné ležaté černé písmo** – text, který se změnil v průběhu roku 2022 (symbol > znamená vypuštění textu bez náhrady)
- **tučné černé písmo** – text, který se změnil k 1. lednu 2023 (symbol > znamená vypuštění textu bez náhrady)
- *ležaté písmo* – redakční poznámky, upozornění na dříve zrušené pasáže (zejména bez přeznačení následujících písmen nebo odstavců apod.)

§ 1

Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie¹³⁷⁾ a upravuje
a) daň z příjmů fyzických osob,
b) daň z příjmů právnických osob.

ČÁST PRVNÍ DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

§ 2

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby. Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty.

(2) Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

(3) Poplatníci jsou daňovými nerezidenty, pokud nejsou uvedeni v odstavci 2 nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky (§ 22). Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, jsou daňovými nerezidenty a mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě, že se na území České republiky obvykle zdržují.

(4) Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích; do doby 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat.

§ 2a

Poplatník v paušálním režimu

(1) Poplatníkem v paušálním režimu je od prvního dne rozhodného zdaňovacího období poplatník daně z příjmů fyzických osob, který

- a) k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období
 1. je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující důchodové pojištění,
 2. je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující veřejné zdravotní pojištění a která není vyňata z povinnosti platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění z důvodu dlouhodobého pobytu v cizině,
 3. není plátcem daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby,
 4. není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti a
 5. není dlužníkem, vůči němuž bylo zahájeno insolvenční řízení,
- b) ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím rozhodnému zdaňovacímu období **nepřesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu,**
>
- c) k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období nevykonává činnost, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a
- d) podá správci daně oznámení o vstupu do paušálního režimu, **ve kterém si zvolí pásmo paušálního režimu,** a nejpozději v poslední den lhůty pro podání oznámení o vstupu do paušálního režimu učinil oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti podle zákona upravujícího organizaci a provádění sociálního zabezpečení a oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění; tato lhůta je zachována, je-li nejpozději v poslední

Poznámky

§ 2a odst. 1 písm. b) ► Text byl upraven v návaznosti na zavedení tří pásem paušálního režimu tak, že poplatník v předcházejícím zdaňovacím období nesměl přesáhnout rozhodné příjmy (viz odstavec 5) pro zvolené pásmo (tj. to, do kterého vstupuje, viz písmeno d)). Nově již tedy není stanovena jednotná výše příjmů jako podmínka pro vstup do paušálního režimu, ale řídí se podle zvoleného pásma. Výše rozhodných příjmů pro dané pásmo závisí na tom, do jaké skupiny příjmů patří z hlediska paušálních výdajů, které by k nim mohly být uplatněny podle § 7 odst. 7. Pro posouzení splnění podmínky rozhodných příjmů ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím rozhodnému zdaňovacímu období však nezáleží na tom, do jaké skupiny paušálních výdajů spadaly příjmy poplatníka v předcházejícím zdaňovacím období (zda do stejné jako v rozhodném zdaňovacím období, nebo do jiné), důležité je jen to, zda poplatník splňoval uvedenou podmínku (tj. příslušnou hranici příjmů podle toho, do jakých paušálních výdajů spadaly příjmy, viz odstavec 5). Pokud např. poplatník vstupuje do prvního pásma paušálního režimu a v předcházejícím zdaňovacím období měl pouze příjmy, ke kterým se uplatňují 40% paušální výdaje, nesměly jeho příjmy za předcházející zdaňovací období překročit 1 000 000 Kč (viz odst. 5 písm. a) bod 1, protože nenaplní rozhodné příjmy podle odst. 5 písm. a) bodu 2 ani 3), a to bez ohledu na to, jaká bude struktura jeho příjmů v rozhodném zdaňovacím období.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

den této lhůty učiněno podání obsahující údaje požadované v příslušném oznámení správci daně společně s oznámením o vstupu do paušálního režimu nebo živnostenskému úřadu společně s ohlášením živnosti nebo žádostí o koncesi.

(2) Poplatník daně z příjmů fyzických osob, který zahajuje činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, je poplatníkem v paušálním režimu od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tuto činnost zahajuje, pokud

- a) splňuje podmínky podle odstavce 1, přičemž podmínky podle odstavce 1 písm. a) a c) musí být splněny namísto k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období ke dni zahájení této činnosti,
- b) v části rozhodného zdaňovacího období přede dnem zahájení této činnosti nebyl plátcem daně z přidané hodnoty, společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti a nevykonával činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti,
- c) ✕
- c) v části rozhodného zdaňovacího období přede dnem zahájení této činnosti měl pouze
 1. ✕
 1. příjmy od daně osvobozené,
 2. příjmy, které nejsou předmětem daně,
 3. příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně,
 4. příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy, pokud se nejedná o příjmy podle bodů 1 až 3 a pokud celková výše těchto příjmů nepřesáhne 50 000 Kč.

(3) Poplatník daně z příjmů fyzických osob, který přestal být poplatníkem v paušálním režimu z důvodu, že přerušil činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, a ve stejném zdaňovacím období tuto činnost znovu zahajuje, je poplatníkem ve stejném pásmu paušálního režimu jako před přerušením této činnosti od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tuto činnost znovu zahajuje.

(4) Zvolené pásmo paušálního režimu se změní od prvního dne zdaňovacího období na

- a) nově zvolené pásmo paušálního režimu, pokud poplatník v paušálním režimu

1. ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím tomuto zdaňovacímu období nepřesáhl rozhodné příjmy pro nově zvolené pásmo paušálního režimu a

2. podá správci daně oznámení o změně zvoleného pásma paušálního režimu, nebo

- b) pásmo paušálního režimu určující výši paušální daně za zdaňovací období bezprostředně předcházející tomuto zdaňovacímu období, pokud poplatník v paušálním režimu

1. ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím tomuto zdaňovacímu období nepřesáhl rozhodné příjmy pro toto pásmo,

2. podá správci daně oznámení o jiné výši paušální daně na její vyšší výši z důvodu, že přesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím tomuto zdaňovacímu období, a
3. pásmo paušálního režimu se nezměnilo podle písmene a).

(5) Rozhodnými příjmy pro

- a) první pásmo paušálního režimu jsou příjmy ze samostatné činnosti do výše

1. 1 000 000 Kč, a to bez ohledu na to, z jaké samostatné činnosti plynou,

2. 1 500 000 Kč, pokud alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti poplatníka tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů nebo 60 % z příjmů, a

3. 2 000 000 Kč, pokud alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti poplatníka tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů,

- b) druhé pásmo paušálního režimu jsou příjmy ze samostatné činnosti do výše

1. 1 500 000 Kč, a to bez ohledu na to, z jaké samostatné činnosti plynou, a

2. 2 000 000 Kč, pokud alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti poplatníka tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů nebo 60 % z příjmů, a

- c) třetí pásmo paušálního režimu jsou příjmy ze samostatné činnosti do výše 2 000 000 Kč, a to bez ohledu na to, z jaké samostatné činnosti plynou.

Poznámky

§ 2a odst. 1 písm. d) ► Vzhledem k zavedení tří pásem paušálního režimu musí poplatník v oznámení o vstupu do paušálního režimu uvést i to, do jakého vstupuje pásmo („zvolené pásmo“). Poplatník vždy vstupuje do určitého pásma paušálního režimu a v něm zůstává až do doby, kdy se zvolené pásmo změní (tato změna může proběhnout jen od počátku zdaňovacího období, viz odstavec 4), nebo do doby, než nastanou skutečnosti, kvůli kterým přestane být poplatníkem v paušálním režimu (viz odstavec 8). Skutečnost, že oznámení o vstupu do paušálního režimu musí obsahovat i informaci o tom, do kterého pásma poplatník vstupuje, není výslovně uvedena mezi náležitostmi tohoto podání v § 38lc, ale vyplývá to z jeho odst. 4 písm. b), protože se jedná o údaj o vstupu do paušálního režimu. Již dříve uvedené ustanovení zahrnovalo například datum, od kterého se poplatník přihlašuje do paušálního režimu, a údaj, zda poplatník vstupuje do paušálního režimu podle § 2a odst. 1 (jíz podniká), nebo podle § 2a odst. 2 (zahajuje činnost). Vzhledem k tomu, že uvedené ustanovení bylo víceméně obecné, novela ani nedoplnila konkrétní požadavek na uvedení pásma. Rozhodné příjmy byly pro jednotlivá pásma v odstavci 5 stanoveny tak, že v některých případech má poplatník na výběr z více pásem, protože rozhodné příjmy jsou vždy horní hranicí, kterou poplatník nesmí přesáhnout. Není však dána spodní hranice příjmů – např. poplatník, který má pouze příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 40 % z příjmů, a předpokládá příjmy ve výši 900 000 Kč, může vstoupit do prvního pásma, ale také do druhého nebo třetího pásma. Pokud poplatník vstoupí do prvního pásma a po skončení zdaňovacího období zjistí, že překročil rozhodné příjmy pro první pásmo, může podat oznámení o jiné výši paušální daně podle § 38ldb, ve kterém uvede jako pásmo paušálního režimu určující výši paušální daně vyšší pásmo a podle něj vyčíslí svou daň a paušální veřejná pojistná a rozdíl doplatí. Pokud poplatník vstoupí do druhého pásma a po skončení zdaňovacího období zjistí, že nepřekročil ani rozhodné příjmy pro první pásmo, může podat oznámení o jiné výši paušální daně podle § 38ldb, ve kterém uvede toto nižší pásmo a jeho daň bude odpovídat prvnímu pásmu, avšak paušální pojistná zůstanou na úrovni druhého pásma, protože jejich výši nelze zpětně snižovat, což upravují příslušné zákony o veřejných pojistných.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 2a odst. 2 písm. b) ► Tato úprava souvisela se zrušením písmene c) a s tím, že byl zaveden speciální režim pro poplatníky, kteří ve zdaňovacím období byli v paušálním režimu, přerušili činnost, za které plynou příjmy ze samostatné činnosti, a poté ji v rámci daného zdaňovacího období znovu zahajují. Takovým poplatníkům již nově není dáno na výběr, zda znovu vstoupí do paušálního režimu, či nikoli, ale vstupují do něho znovu automaticky podle nově vloženého odstavce 3. Odstavec 2 se tedy nově vztahuje pouze na poplatníky, kteří v daném zdaňovacím období ještě činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, nevykonávali. Pokud již totiž poplatník ve zdaňovacím období činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, vykonával, ale nebyl v paušálním režimu, nemůže do něho vstoupit (zde zůstává stav stejný jako podle dosavadní právní úpravy), a pokud ji vykonával a v paušálním režimu byl, uplatní se na něho nový odstavec 3.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 2a odst. 2 písm. c) ► Ustanovení bylo zrušeno v návaznosti na změnu písmene b) a vložení nového odstavce 3.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 2a odst. 2 písm. c) bod 1 ► Ustanovení o výši příjmů ze samostatné činnosti, které mohl poplatník dosáhnout za část zdaňovacího období před vstupem do paušálního režimu, bylo zrušeno, neboť odstavec 2 se nově vztahuje pouze na poplatníky, kteří před vstupem do paušálního režimu činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, vůbec nevykonávali (viz nové znění písmene b)).

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 2a odst. 2 písm. c) bod 4 ► V návaznosti na přecíslování bodů v § 2a odst. 2 písm. d) byl upraven odkaz na tyto body. Dále se změnila částka 15 000 Kč na 50 000 Kč v návaznosti na změnu v § 38g odst. 1, protože výše příjmů, které může mít poplatník v paušálním režimu vedle rozhodných příjmů, má být i nadále stejná jako výše příjmů stanovená jako hranice pro to, aby podle obecné právní úpravy poplatník nemusel podávat daňové přiznání.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 2a odst. 3 až 6 ► Novela upravila v odstavci 3 režim pro poplatníky, kteří byli v paušálním režimu a kterým byl v průběhu zdaňovacího období paušální režim ukončen z důvodu přerušení činnosti, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti (tedy přestal být osobou samostatně výdělečně činnou a paušální režim mu byl ukončen podle § 2a odst. 8 písm. c)). Pokud takový poplatník ještě v průběhu daného zdaňovacího období znovu zahájí činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, mohl podle předcházející právní úpravy vstoupit do paušálního režimu za splnění daných podmínek podle § 2 odst. 2. Tento opětovný vstup do paušálního režimu však nebyl povinný a poplatník si mohl vybrat, zda do paušálního režimu znovu vstoupí, nebo nikoli. Pokud by do paušálního režimu znovu nevstoupil, nemohla být za dané zdaňovací období jeho daň rovna paušální dani. Tato právní úprava vedla k tomu, že by takový poplatník byl ve výhodě oproti poplatníkovi, který v daném zdaňovacím období vykonává činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, nepřetržitě, protože ten nemůže v průběhu zdaňovacího období vystoupit z paušálního režimu a musí v něm být až do konce. Pokud za dané zdaňovací období splní podmínky pro to, aby byla jeho daň rovna paušální dani, je jeho daň takto stanovena a on už nemůže zvolit standardní režim a daň podle standardních pravidel. Oproti tomu poplatník, který svou činnost

Poznámky

přerušil, může při jejím opětovném zahájení vyhodnotit, že se mu paušální režim a z něho plynoucí daň v paušální výši nevyplatí, a již do něho znovu nevstupovat. Tato nerovnost by mohla vést k účelovému přerušování činnosti, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, pouze na několik dní za tím účelem, aby byl poplatníkovi ukončen paušální režim.

Proto bylo stanoveno, že poplatník, který přestal být poplatníkem v paušálním režimu z důvodu přerušování činnosti, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, se při jejím opětovném zahájení v téže zdaňovací období znovu stává poplatníkem v paušálním režimu. Děje se tak automaticky ze zákona, poplatník je povinen toto oznámit správci daně podle § 38lc odst. 3, aby o tom byl správce daně informován a věděl, že má poplatník znovu začít platit paušální zálohy, ovšem absence tohoto oznámení neznamená, že poplatník znovu do paušálního režimu nevstupuje. Poplatník je ve stejném pásmu paušálního režimu, jako byl v předcházející části zdaňovacího období. Nebyly stanoveny žádné další podmínky pro to, aby se poplatník znovu stal poplatníkem v paušálním režimu. Nezáleží tedy na tom, jaké příjmy mu plynuly v období, kdy nevykonával činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, ani na tom, jaká je dosavadní výše jeho příjmů za dané zdaňovací období. Může se tak stát, že poplatník již v tomto okamžiku ví, že nesplňuje podmínky pro to, aby byla jeho daň za dané zdaňovací období rovna paušální dani, na to však v tomto případě není brán zřetel. Stejně jako v případě poplatníka, který vykonává činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, po celé zdaňovací období a je tedy po celé zdaňovací období v paušálním režimu, se vyhodnotí až po skončení zdaňovacího období vyhodnotí, zda je poplatníkova daň rovna paušální dani, nebo zda tomu tak není a on musí podat daňové přiznání a přehledy k veřejným pojistným.

S ohledem na zavedení tří pásem paušálního režimu bylo poplatníkovi v odstavci 4 umožněno v rámci doby, kdy je v paušálním režimu, měnit jeho pásmo, ale pouze od prvního dne zdaňovacího období. V jednom zdaňovacím období musí být poplatník pouze v jednom pásmu, aby po celou dobu zdaňovacího období platil paušální zálohy ve stejné výši (viz § 38lk odst. 7) a mohla mu být na jejich základě stanovena paušální daň (viz § 7a).

Předpokladem pro změnu pásma paušálního režimu je skutečnost, že je poplatník stále v paušálním režimu. Pokud tedy ke konci zdaňovacího období poplatník přestává být poplatníkem v paušálním režimu podle odstavce 8, nemůže využít institut změny zvoleného pásma paušálního režimu.

Změna pásma paušálního režimu může nastat ve dvou situacích. V první z nich poplatník za skončené zdaňovací období nepřesáhl rozhodné příjmy pro pásmo, ve kterém byl, a bez dalšího by byl nadále v paušálním režimu ve stejném pásmu. V takovém případě se může dobrovolně rozhodnout, že od dalšího zdaňovacího období chce být v jiném pásmu, zpravidla protože očekává jinou výši svých příjmů. Pro změnu zvoleného pásma byla v takovém případě stanoveny dvě podmínky. Podle první z nich poplatník v bezprostředně předcházejícím zdaňovacím období nesmí přesáhnout rozhodné příjmy pro nově zvolené pásmo. Pokud poplatník přechází do vyššího pásma, je tato podmínka vždy splněna, protože vzhledem k tomu, že poplatník v určitém pásmu nesmí přesáhnout rozhodné příjmy pro něj stanovené, automaticky tedy nepřesahuje ani rozhodné příjmy pro vyšší pásmo. Pro přechod do nižšího pásma to znamená, že poplatník nejdříve nesmí v jednom zdaňovacím období překročit rozhodné příjmy pro toto nižší pásmo a až od dalšího zdaňovacího období může do tohoto nižšího pásma vstoupit. Klíčovým ukazatelem jsou skutečně dosažené příjmy za bezprostředně předcházející zdaňovací období, a nikoliv předpokládané příjmy v následujícím zdaňovacím období. Druhou podmínkou je podání oznámení správci daně. Jedná se o obdobu podmínky pro vstup do paušálního režimu podle odst. 1 písm. d). Oznámení o změně zvoleného pásma paušálního režimu bylo upraveno v nově doplněném § 38lda.

Druhá situace, kdy je možné změnit pásmo paušálního režimu, byla upravena v písmenu b). Jde o případ, kdy poplatník v paušálním režimu za skončené zdaňovací období přesáhl rozhodné příjmy pro své zvolené pásmo, ale nepřesáhl rozhodné příjmy pro některé z vyšších pásem. V takovém případě má poplatník obecně dvě možnosti. Pokud nic neučiní, nebude mít daň rovnu paušální dani a přestane být ke konci zdaňovacího období v paušálním režimu (viz odstavce 8 písm. a)); takový poplatník tedy nemůže změnit pásmo paušálního režimu, ale může od začátku následujícího zdaňovacího období opět vstoupit do paušálního režimu do pásma, jehož rozhodné příjmy ve skončeném zdaňovacím období splňoval (viz odstavce 1 písm. b)). Pokud například byl poplatník, který má pouze příjmy, ke kterým lze uplatnit výdaje ve výši 40 % z příjmů, v prvním pásmu paušálního režimu a přestal být poplatníkem v paušálním režimu, protože dosáhl za zdaňovací období příjmy ve výši 1 200 000 Kč a jeho daň nebyla rovna paušální dani (viz odst. 8 písm. a) bod 1), může znovu vstoupit do paušálního režimu, a to do druhého nebo třetího pásma, protože jejich podmínky splňuje.

Ukončení paušálního režimu se však poplatník může vyhnout tím, že podá oznámení o jiné výši paušální daně (viz § 38ldb), a to na vyšší paušální daň. V takovém případě bude mít daň stanovenou v paušální výši, ale nikoli ve výši, která by odpovídala jeho zvolenému pásmu, ale ve výši odpovídající vyššímu pásmu, a následkem toho mu nebude ke konci zdaňovacího období ukončen paušální režim (viz odstavce 8 písm. a)). Poplatník tedy bude i v následujícím zdaňovacím období v paušálním režimu, ale již ve vyšším pásmu. Tento postup tak odpovídá obecnému východisku, že poplatník vždy může být jen v tom pásmu paušálního režimu, jehož rozhodné příjmy nepřesáhl v bezprostředně předcházejícím zdaňovacím období (viz bod 1). V bodu 2 byla uvedena popsaná podmínka podání oznámení o jiné výši paušální daně na její vyšší výši. Podle poslední podmínky, uvedené v bodu 3, se pásmo podle písmene b) nezmění, pokud se změnilo podle písmene a). Tím bylo zajištěno, že pokud poplatník podá oznámení o změně zvoleného pásma paušálního režimu, ve kterém zvolí jiné pásmo (jehož rozhodné příjmy v bezprostředně předcházejícím zdaňovacím období nepřekročil), než je pásmo paušálního režimu určující výši paušální daně v bezprostředně předcházejícím zdaňovacím období, bude mít oznámení o změně zvoleného pásma přednost. Vzhledem k tomu, že nově existují tři pásma paušálního režimu, může tato situace nastat pouze tehdy, kdy je poplatník v prvním pásmu paušálního režimu, v daném zdaňovacím období překročí rozhodné příjmy pro toto pásmo, ale nepřekročí rozhodné příjmy pro druhé pásmo paušálního režimu, a proto podá oznámení o jiné výši paušální daně, ve kterém jako pásmo paušálního režimu určující výši paušální daně uvede druhé pásmo. Na základě písmene b) bodů 1 a 2 by v následujícím zdaňovacím období byl ve druhém pásmu. Pokud však očekává, že bude mít v následujícím zdaňovacím období vyšší příjmy, může podat oznámení o změně zvoleného pásma paušálního režimu na třetí pásmo a tedy změnit své pásmo podle písmene a) (vzhledem k tomu, že poplatník za dané období nepřesáhl rozhodné příjmy pro druhé pásmo, nepřesáhl ani rozhodné příjmy pro třetí pásmo a může do něho tedy přestoupit podle písmene a)).

Vzhledem k tomu, že změna pásma paušálního režimu je možná pouze v případě, že je poplatník i nadále v paušálním režimu, podání oznámení o jiné výši paušální daně na její vyšší výši nebude mít za důsledek změnu pásma paušálního režimu v případě, kdy poplatník podá také oznámení o dobrovolném vystoupení z paušálního režimu podle § 38le, na základě kterého bude podle § 2a odst. 8 písm. b) paušální režim ke konci daného zdaňovacího období ukončen.

V odstavci 5 byl zaveden pojem „rozhodný příjem“ pro účely pásem paušálního režimu. Pásmo byla zavedena v souvislosti s rozšířením možnosti vstupu do paušálního režimu pro poplatníky s příjmy až do 2 000 000 Kč. Protože v důsledku toho daň v paušální výši bude moci být stanovena pro poplatníky s velmi odlišnými úrovněmi příjmů, byla zavedena tři pásma, pro která byly stanoveny odlišné výše paušálních záloh (viz § 38lk odst. 7) a v návaznosti na to i odlišné výše daně (§ 7a odst. 6) a veřejných pojistných. Paušální výše daně by měla alespoň přibližně odpovídat daní, která by byla poplatníkovi s danými příjmy stanovena podle obecného režimu zákona o daních z příjmů, proto byla rozhodné příjmy pro jednotlivá pásma určeny s ohledem na charakter činnosti poplatníka, resp. na to, jak velké paušální výdaje podle § 7 odst. 7 by si poplatník mohl ke svým příjmům uplatnit, kdyby nebyla jeho daň rovna paušální dani.

Rozhodným příjmem je hranice, kterou nesmí roční příjmy ze samostatné činnosti poplatníka přesáhnout, aby mohl vstoupit do paušálního režimu (viz odst. 1 písm. b) ve vztahu k předcházejícímu zdaňovacímu období) a aby byla jeho daň rovna paušální dani v dané výši (viz § 7a odst. 1 a 6).

Podmínku rozhodných příjmů pro první pásmo splní poplatník s jakýmkoli příjmy ze samostatné činnosti (z hlediska procenta příjmů, které by mohlo být uplatněno jako výdaj podle § 7 odst. 7), pokud jejich celková výše nepřesáhne 1 000 000 Kč. Dále splní rozhodné příjmy prvního pásma i poplatník, který má 75 % příjmů ze samostatné činnosti takových, ke kterým lze uplatnit paušální výdaje podle § 7 odst. 7 ve výši 60 % nebo 80 %, a celková výše příjmů ze samostatné činnosti nepřesáhne 1 500 000 Kč, a poplatník, který má 75 % příjmů ze samostatné činnosti takových, ke kterým lze uplatnit paušální výdaje podle § 7 odst. 7 ve výši 80 %, a celková výše příjmů ze samostatné činnosti nepřesáhne 2 000 000 Kč. Podmínku rozhodných příjmů druhého pásma splní poplatník s jakýmkoli příjmy ze samostatné činnosti, pokud jejich celková výše nepřesáhne 1 500 000 Kč, a dále poplatník, který má 75 % příjmů ze samostatné činnosti takových, ke kterým lze uplatnit paušální výdaje podle § 7 odst. 7 ve výši 60 % nebo 80 %, a celková výše příjmů ze samostatné činnosti nepřesáhne 2 000 000 Kč. Podmínku rozhodných příjmů třetího pásma potom splní jakýkoli poplatník, jehož celkové příjmy ze samostatné činnosti nepřesahují 2 000 000 Kč. Toto stanovení rozhodných příjmů pro jednotlivá pásma vyšlo z logiky, že poplatník s příjmy, ke kterým lze v obecném režimu uplatnit vyšší výdajový paušál podle § 7 odst. 7, by měl v obecném režimu nižší daň (daň poplatníka s příjmy, ke kterým lze uplatnit paušální výdaje ve výši 80 %, by byla nižší než daň poplatníka se stejnými vysokými příjmy, ke kterým lze uplatnit paušální výdaje ve výši 40 %), a proto i jeho paušální daň by měla být nižší.

Pásmo se částečně překrývají, a to tak, že byla stanovena výše jen horní hranice rozhodných příjmů pro určité pásmo; vzhledem k tomu, že podmínkou pro vstup do daného pásma je vždy nepřekročení rozhodných příjmů pro dané pásmo, je v případě, kdy poplatník splňuje podmínku pro první pásmo, možné vstoupit i do druhého nebo třetího pásma, a v případě, kdy splňuje podmínku pro druhé pásmo, možné vstoupit i do třetího pásma. Například poplatník, který měl v předchozím zdaňovacím období příjmy ve výši 1 200 00 Kč, z nichž 75 % tvořily příjmy, ke kterým lze uplatnit paušální výdaje ve výši 60 % z příjmů, může vstoupit do prvního pásma (odst. 5 písm. a) bod 2), stejně tak však může vstoupit i do druhého pásma (odst. 5 písm. b) bod 1) nebo do třetího pásma (odst. 5 písm. c)).

V oznámení o vstupu do paušálního režimu a oznámení o změně zvoleného pásma paušálního režimu se uvádí pouze pásmo, do kterého poplatník vstupuje, nikoli, jaké bude mít příjmy (jaké k nim budou moci být uplatněny paušální výdaje). Aby byla jeho daň rovna paušální dani, musí za zdaňovací období splnit podmínky daného pásma, je tedy lhůte stejné, jaké příjmy má (jaké k nim mohou být uplatněny paušální výdaje), musí však splnit příslušné rozhodné příjmy. Nevadí tedy, pokud na začátku zdaňovacího období nezná strukturu svých budoucích příjmů.

Pro účely rozhodného příjmu podle odstavce 5 bylo v odstavci 6 uvedeno, že se do něho nezapočítávají příjmy od daně osvobozené, příjmy, které nejsou předmětem daně, a příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Jedná se o stejnou podmínku, jako platila podle předchozí úpravy, kdy se tyto příjmy nezapočítávaly do limitu 1 000 000 Kč. (Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

(6) Pro účely odstavce 5 se za příjmy ze samostatné činnosti nepovažují

- a) příjmy od daně osvobozené,
- b) příjmy, které nejsou předmětem daně, a
- c) příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

(7) Pro účely paušálního režimu se

- a) příjmy rozumí příjmy podle tohoto zákona, které by poplatník měl, pokud by nebyl účetní jednotkou,
- b) za příjmy ze samostatné činnosti považují také úroky z vkladů na účtu, který je podle podmínek toho, kdo účet vede, určen k podnikání poplatníka, a nepovažují se za ně příjmy z podílu společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.
- (8) Poplatník přestává být poplatníkem v paušálním režimu uplynutím
 - a) zdaňovacího období, ve kterém
 - 1. přesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu, ledaže je jeho daň rovna paušální dani,
 - 2. se stane plátcem daně z přidané hodnoty nebo mu vznikne registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby,
 - 3. se stane společníkem veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem komanditní společnosti, nebo
 - 4. nabylo účinnosti rozhodnutí o úpadku poplatníka a insolvenční řízení nebylo skončeno,
 - b) zdaňovacího období, které poplatník uvede v oznámení o dobrovolném vystoupení z paušálního režimu,
 - c) kalendářního měsíce, ve kterém přestane být
 - 1. osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující důchodové pojištění, nebo
 - 2. osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující veřejné zdravotní pojištění,
 - d) kalendářního měsíce bezprostředně předcházejícího kalendářnímu měsíci, od kterého poplatník není povinen platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění z důvodu dlouhodobého pobytu v cizině, nebo
 - e) kalendářního měsíce, ve kterém se poplatník stane daňovým nerezidentem a přestane na území České republiky vykonávat činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti.

§ 3

Předmět daně z příjmů fyzických osob

- (1) Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou
 - a) příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
 - b) příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
 - c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
 - d) příjmy z nájmu (§ 9),
 - e) ostatní příjmy (§ 10).
- (2) Příjmem ve smyslu odstavce 1 se rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou.
- (3) Nepeněžní příjem se pro účely daně z příjmů fyzických osob oceňuje
 - a) podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku,
 - b) jako pětinašobek hodnoty ročního plnění, pokud příjem spočívá v jiném majetkovém prospěchu, jehož obsahem je opakující se nebo trvající plnění na dobu
 - 1. neurčitou,
 - 2. života člověka nebo
 - 3. delší než 5 let.
- (4) Předmětem daně nejsou
 - a) příjmy získané
 - 1. nabytím akcií nebo podílových listů podle zákona upravujícího podmínky převodu majetku státu na jiné osoby,
 - 2. vydáním podle právních předpisů upravujících restituci majetku,

- b) úvěry nebo zápůjčky s výjimkou
 - 1. příjmu, který věřitel nabyl z vrácené zápůjčky nebo úvěru úplatným postoupením pohledávky vzniklé na základě této zápůjčky nebo úvěru, a to ve výši rovnající se rozdílu mezi příjmem plynoucím z vrácení zápůjčky nebo úvěru a cenou, za kterou byla pohledávka postoupena,
 - 2. příjmu plynoucího poplatníkovi, který vede daňovou evidenci, z eskontního úvěru ze směnky, kterou je hrazena pohledávka,
- c) příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů,
- d) příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit, nebo z titulu urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva na základě smíru nebo jednostranného prohlášení vlády ve výši, kterou se Česká republika zavázala uhradit,¹⁰⁾
- e) příjem plynoucí poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 2, který vypomáhá s domácími pracemi v zahraničí, nebo poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 3, který vypomáhá s domácími pracemi v České republice, a to za stravu a ubytování, jde-li o příjem k uspokojování základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au-pair),
- f) příjmy získané převodem majetku mezi osobami blízkými v souvislosti s ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele, pokud osoba blízká v činnosti zemědělského podnikatele pokračuje alespoň do konce třetího zdaňovacího období následujícího po ukončení provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele převádějího tento majetek s výjimkou nepokračování v činnosti z důvodu smrti; při porušení této podmínky jsou tyto příjmy předmětem daně ve zdaňovacím období, kdy k převodu tohoto majetku došlo a má se za to, že poplatník není v prodlení, pokud podá daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání a zaplatí daň nejpozději do dne, kdy je povinen podat daňové přiznání k dani za zdaňovací období, ve kterém nesplnil tuto podmínku,
- g) příjem z
 - 1. vypořádání spoluvlastnictví rozdělením věci podle velikosti spoluvlastnických podílů,
 - 2. výměny pozemků při pozemkových úpravách podle zákona upravujícího pozemkové úpravy, s výjimkou části pozemku, který je stavbou,
- h) částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny podle zvláštních právních předpisů upravujících limity regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny,
- i) příjem plynoucí z titulu odškodnění přiznaného mezinárodním trestním soudem, mezinárodním trestním tribunálem, popřípadě obdobným mezinárodním soudním orgánem, které splňují alespoň jednu z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

§ 4

Osvobození od daně

- (1) Od daně se osvobozuje
 - a) příjem z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku, nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, a souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště nejmenší po dobu 2 let bezprostředně před prodejem; příjem z prodeje rodinného domu, jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor, a souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší 2 let a použije-li získané prostředky na obstarání vlastní bytové potřeby; pro osvobození příjmu plynoucího manželům z jejich společného jmění postačí, aby podmínky pro jeho osvobození splnil jen jeden z manželů, pokud majetek, kterého se osvobození týká, není nebo nebyl zařazen do obchodního majetku jednoho z manželů; osvobození se nevztahuje na příjem z
 - 1. prodeje těchto nemovitých věcí, pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to do 2 let od jejich vyřazení z obchodního majetku,

Poznámky

§ 2a odst. 8 písm. a) bod 1 ► Úprava v tomto ustanovení sledovala zavedení tří pásem. Základním pravidlem je, že poplatník přestává být poplatníkem v paušálním režimu na konci zdaňovacího období, ve kterém nesplní rozhodné příjmy pro zvolené pásmo (pro pásmo, ve kterém je). Pokud poplatník v průběhu zdaňovacího období změnil charakter činnosti a tedy se změnila struktura jeho příjmů s ohledem na to, jaké paušální výdaje by k nim mohly být uplatněny, stále musí splnit rozhodné příjmy pro dané pásmo, jen se změnil výše těchto rozhodných příjmů – pokud novou rozhodnou výši nesplní, je mu paušální režim ukončen (stejně, jako kdyby rozhodné příjmy nesplnil, zatímco by stále měl strukturu příjmů, ke kterým se uplatňují paušální výdaje stejným procentem). Výjimka však platí pro situace, kdy je poplatníkova daň za dané zdaňovací období i přesto rovna paušální dani. Tak tomu je v případě, že poplatník podá oznámení o jiné výši paušální daně podle § 38ldb. Poplatník, který za zdaňovací období nepřekročí rozhodné příjmy pro jiné pásmo paušálního režimu než své zvolené, může podat toto oznámení a v tom případě bude jeho daň stanovena podle pásma, jehož rozhodné příjmy nepřekročil a které v tomto oznámení uvede. Pokud tedy poplatník překročí rozhodné příjmy pro své zvolené pásmo, ale nepřekročí rozhodné příjmy pro vyšší pásmo a podá toto oznámení, bude jeho daň za dané zdaňovací období rovna paušální dani a ke konci zdaňovacího období mu nebude ukončen paušální režim. V dalším zdaňovacím období bude v uvedeném vyšším pásmu paušálního režimu (viz odstavec 4 písm. b)). Pokud poplatník rozhodné příjmy pro zvolené pásmo překročí a nepodá oznámení o jiné výši paušální daně, bude mu paušální režim ke konci daného zdaňovacího období ukončen. Může však také nastat situace, kdy poplatník sice podá oznámení o jiné výši paušální daně na její vyšší výši, protože chce mít za dané zdaňovací období daň rovnu paušální dani, ale zároveň chce ke konci tohoto zdaňovacího období z paušálního režimu vystoupit, a proto podá i oznámení o dobrovolném vystoupení z paušálního režimu podle § 38le. V takovém případě bude paušální režim ukončen podle § 2a odst. 8 písm. b).

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

2. budoucího prodeje těchto nemovitých věcí uskutečněného v době do 2 let od nabytí vlastnického práva k těmto nemovitým věcem,
3. budoucího prodeje těchto nemovitých věcí, uskutečněného v době do 2 let od jejich vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 2 letech od tohoto nabytí nebo po 2 letech od tohoto vyřazení z obchodního majetku,
- b) příjem z prodeje nemovitých věcí nebo z vypořádání spoluvlastnictví k nemovitým věcem neosvobozený podle písmene a), přesáhne-li doba mezi nabytím vlastnického práva k těmto nemovitým věcem a jejich prodejem nebo vypořádáním spoluvlastnictví k nim dobu 10 let; příjem z prodeje nemovitých věcí nebo z vypořádání spoluvlastnictví k nemovitým věcem neosvobozený podle písmene a), nepřesáhne-li doba mezi nabytím vlastnického práva k těmto nemovitým věcem a jejich prodejem nebo vypořádáním spoluvlastnictví k nim dobu 10 let a použije-li poplatník získané prostředky na obstarání vlastní bytové potřeby; doba 10 let se zkracuje o dobu, po kterou byly tyto nemovité věci prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele v případě, že jde o prodej nemovitých věcí nabytých děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manželem nebo o vypořádání spoluvlastnictví k nemovitým věcem nabytým děděním od takového zůstavitele, nebo o dobu, po kterou prodávající nebo spoluvlastník vlastnil pozemek, jenž byl předmětem výměny v rámci pozemkových úprav, v případě prodeje nebo vypořádání spoluvlastnictví k pozemku nabytému výměnou od pozemkového úřadu, tato doba se započítává i do doby, která běží od vyřazení vyměněného pozemku z obchodního majetku; osvobození se nevztahuje na příjem z
1. prodeje těchto nemovitých věcí, které jsou nebo v období 10 let před prodejem byly zahrnuty do obchodního majetku, nebo vypořádání spoluvlastnictví k takovým nemovitým věcem,
 2. budoucího prodeje těchto nemovitých věcí uskutečněného do 10 let od nabytí vlastnického práva k těmto nemovitým věcem, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 10 letech od tohoto nabytí,
 3. budoucího prodeje těchto nemovitých věcí uskutečněného do 10 let od jejich vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 10 letech od takového vyřazení,
 4. prodeje práva stavby nebo vypořádání spoluvlastnictví k právu stavby, není-li zřízena stavba vyhovující právu stavby,
- c) příjem z prodeje hmotné movité věci s výjimkou příjmu z prodeje
1. cenného papíru,
 2. motorového vozidla, letadla nebo lodě, nepřesahuje-li doba mezi nabytím a prodejem dobu 1 roku,
 3. movité věci, která je nebo v období 5 let před prodejem byla zahrnuta do obchodního majetku,
- d) přijatá náhrada majetkové nebo nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku, plnění z pojištění odpovědnosti za škodu, plnění z cestovního pojištění; osvobození se nevztahuje na
1. náhradu za ztrátu příjmu,
 2. náhradu za škodu způsobenou na majetku, který byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, v době vzniku škody,
 3. náhradu za škodu způsobenou na majetku sloužícím v době vzniku škody k nájmu,
 4. plnění z pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, poplatníka,
 5. náhradu za škodu způsobenou poplatníkem v souvislosti s nájmem,
- e) výnos z prostředků rezerv uložených na zvláštním vázaném účtu v bance podle zákona upravujícího rezervy pro zjištění základu daně z příjmů, stane-li se příjmem zvláštního vázaného účtu,
- f) příjem v podobě
1. ceny z veřejné soutěže a obdobné ceny plynoucí ze zahraničí, pokud je v plné výši darována příjemcem na účely uvedené v § 15 odst. 1,
 2. ocenění v oblasti kultury podle jiných právních předpisů,
 3. ceny z veřejné soutěže, z reklamní soutěže nebo z reklamního slosování, ceny ze sportovní soutěže s výjimkou ceny ze sportovní soutěže u poplatníků, u nichž je sportovní činnost podnikáním, a to v hodnotě nepřevyšující 10 000 Kč,
 4. ∞
- g) příjem v podobě
1. náhrady přijaté v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd,
2. úplaty za prodej věci vydané v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd podle právních předpisů o restituci majetku; toto osvobození se uplatní i v případě, jestliže v době mezi nabytím a prodejem nemovité věci došlo k vypořádání mezi spoluvlastníky rozdělením věci podle velikosti jejich podílů nebo jestliže v nemovité věci vznikly jednotky; osvobození se neuplatní u věci, která je nebo v období 5 let před prodejem byla zahrnuta do obchodního majetku,
3. příplatku nebo příspěvku k důchodu podle jiných právních předpisů,
4. úroku ze státního dluhopisu vydaného v souvislosti s rehabilitačním řízením o nápravách křivd,
5. jednorázové peněžní částky vyplacené státem osobě sterilizované v rozporu s právem,
6. jednorázového odškodnění vyplaceného státem osobě v souvislosti s mimořádnou událostí v areálu muničních skladů Vlachovice-Vrbětice,
- h) příjem získaný ve formě dávek nebo služby z nemocenského pojištění, důchodového pojištění podle zákona upravujícího důchodové pojištění, peněžní pomoci obětem trestné činnosti podle zákona upravujícího poskytnutí peněžní pomoci obětem trestné činnosti, sociálního zabezpečení, plnění z uplatnění nástrojů státní politiky zaměstnanosti a veřejného zdravotního pojištění, plnění z pojistné smlouvy o pojištění důchodu podle zákona upravujícího důchodové spoření, a plnění ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu; jde-li však o příjem ve formě pravidelně vypláceného důchodu nebo penze, je od daně osvobozena z úhrnu takových příjmů nejvýše částka ve výši 36násobku minimální mzdy, která je platná k 1. lednu kalendářního roku, za zdaňovací období, do níž se však nezahrnuje výše příplatku nebo příspěvku k důchodu podle jiných právních předpisů,
- i) dávka pro osobu se zdravotním postižením, dávka pomoci v hmotné nouzi, sociální služba, dávka státní sociální podpory, dávka péčovské péče s výjimkou odměny pěstouna, náhradní výživné pro nezaopatřené dítě podle zákona o náhradním výživném, příspěvek z veřejného rozpočtu a státní dávka nebo příspěvek podle jiných právních předpisů nebo obdobné plnění poskytované ze zahraničí, příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona upravujícího sociální služby, a to do výše poskytovaného příspěvku, je-li tato péče vykonávána fyzickou osobou, u níž se nevyžaduje registrace podle zákona upravujícího sociální služby; jde-li však o péči o jinou osobu než osobu blízkou, je od daně měsíčně osvobozena z úhrnu maximálně částka do výše příspěvku pro osobu se IV. stupněm závislosti podle zákona upravujícího sociální služby,
- j) příjem ve formě náhrady účelně, hospodárně a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s darováním a odběrem krve a jejích složek, tkání, buněk nebo orgánů, pokud se tato náhrada poskytuje podle jiných právních předpisů,
- k) příjem v podobě
1. stipendia ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, z rozpočtu kraje, z prostředků vysoké školy, veřejné výzkumné instituce nebo právnické osoby, která vykonává činnost střední školy nebo vyšší odborné školy,
 2. podpory nebo příspěvku z prostředků fundace nebo spolku, s výjimkou rodinné fundace, pokud se nejedná o poplatníka, který je členem nebo zaměstnancem těchto právnických osob, nebo o osobu blízkou tomuto poplatníkovi a jde-li o poplatníka, který je členem nebo zaměstnancem těchto právnických osob, nebo o osobu blízkou tomuto poplatníkovi, příjem v podobě podpory nebo příspěvku poskytnutého výlučně ke kompenzaci zdravotního postižení nebo sociálního vyloučení,
 3. podpory nebo příspěvku z prostředků odborové organizace,
 4. nepeněžního plnění nebo sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem z fondu kulturních a sociálních potřeb nejbližším pozůstalým nebo sociální výpomoci nejbližším pozůstalým za obdobných podmínek u zaměstnavatele, u kterého se tento fond nezřizuje,
- l) příjem z
1. penze vyplácené z penzijního připojištění se státním příspěvkem, penze z doplňkového penzijního spoření, penze z penzijního pojištění a důchod z pojištění pro případ dožití s výplatou důchodu, a to z pojištění pro případ dožití, pro případ smrti nebo dožití a z důchodového pojištění, u kterých není vymezeno období jejich pobírání nebo činí nejméně 10 let,
 2. invalidní penze z penzijního připojištění se státním příspěvkem na dobu určitou, invalidní penze na určenou dobu a jednorázové pojistné

Poznámky

§ 4 odst. 1 písm. f) ► V důsledku zrušení zákona o evidenci tržeb bylo zrušeno také související osvobození cen z úctenkové loterie od daně z příjmů fyzických osob. (Novela zákonem č. 458/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

- pro penzi podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
3. vyplacení prostředků účastníka důchodového spoření při ukončení důchodového spoření podle zákona o ukončení důchodového spoření,
4. jiná plnění z pojištění osob, s výjimkou jednorázových plnění, odkupného nebo odbytného a penze z penzijního pojištění a z pojištění pro případ dožití, a to z pojištění pro případ dožití, pro případ smrti nebo dožití, z důchodového pojištění a z doplňkového penzijního spoření, u kterých je vymezeno období jejich pobírání, a s výjimkou jiného příjmu z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy,
- m) plnění poskytovaná ozbrojenými silami žákům škol, kteří nejsou vojáci v činné službě,³⁾ vojákům v záloze povoláním k výkonu vojenské činné služby s výjimkou služného a zvláštního příplatku podle zvláštních právních předpisů,^{3a)}
- n) kázeňské odměny poskytované příslušníkům ozbrojených sil a bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů,³⁾
- o) výsluhové náležitosti a služební příspěvek na bydlení u vojáků z povolání a výsluhové nároky u příslušníků bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů,³⁾
- p) naturální plnění poskytované prezidentu republiky podle jiných právních předpisů a bývalému prezidentu republiky podle zákona upravujícího zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce,
- q) plnění poskytované v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby podle zákona upravujícího dobrovolnickou službu,
- r) plnění z vyživovací povinnosti,
- s) příjem z úplatného převodu podílu v obchodní korporaci s výjimkou příjmu z úplatného převodu cenného papíru, přesahuje-li doba mezi jeho nabytím a úplatným převodem dobu 5 let; doba 5 let mezi nabytím a úplatným převodem podílu se zkracuje o dobu, po kterou byl poplatník členem této obchodní korporace před přeměnou obchodní korporace, nebo o dobu, po kterou byl tento podíl prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele, v případě, že jde o úplatný převod podílu nabytého děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manželem; jsou-li splněny podmínky uvedené v § 23b nebo 23c, doba 5 let mezi nabytím a úplatným převodem podílu se nepřerušuje při výměně podílů nebo přeměně obchodní korporace; v případě rozdělení podílu v souvislosti s jeho úplatným převodem se doba 5 let mezi nabytím a úplatným převodem podílu v obchodní korporaci u této poplatníka nepřerušuje, je-li rozdělením zachována celková výše podílu; osvobození se nevztahuje na
1. příjem z úplatného převodu podílu v obchodní korporaci, pokud byl pořízen z obchodního majetku poplatníka, a to do 5 let po ukončení jeho činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti;
 2. příjem, který plyne poplatníkovi z budoucího úplatného převodu podílu v obchodní korporaci v době do 5 let od jeho nabytí, i když smlouva o úplatném převodu bude uzavřena až po 5 letech od jeho nabytí,
 3. příjem z budoucího úplatného převodu podílu v obchodní korporaci pořízeného z poplatníkovy obchodního majetku, pokud příjem z tohoto úplatného převodu plyne v době do 5 let od ukončení činnosti poplatníka, ze které mu plyne příjem ze samostatné činnosti, i když smlouva o úplatném převodu bude uzavřena až po 5 letech od nabytí tohoto podílu nebo od ukončení této činnosti,
 4. příjem z úplatného převodu podílu v obchodní korporaci odpovídající zvýšení nabývací ceny podílu člena nepeněžitým plněním ve prospěch vlastního kapitálu obchodní korporace nebo nabytím podílu od jiného člena, pokud k úplatnému převodu došlo do 5 let od plnění nebo nabytí podílu,
- t) příspěvek fyzické osobě poskytovaný podle zákona upravujícího stavební spoření a státní podporu stavebního spoření,
- u) dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, kraje, státního fondu, Národního fondu, regionální rady regionu soudržnosti, podpora z Vinařského fondu, z přiděleného grantu nebo příspěvek ze státního rozpočtu, který je výdajem státního rozpočtu podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla anebo dotace, grant a příspěvek z prostředků Evropské unie, na pořízení hmotného majetku, na jeho technické zhodnocení nebo na odstranění následků živelní pohromy, s výjimkou dotace a příspěvku, které jsou účtovány do příjmů nebo výnosů podle zákona upravujícího účetnictví,
- v) příjem získaný formou nabytí vlastnictví k jednotce, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, jako náhrady za uvolnění bytu nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, náhrada (odstupné) za uvolnění bytu nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, vyplacená uživateli této jednotky nebo bytu za podmínky, že poplatník náhradu (odstupné) použije na uspokojení vlastní bytové potřeby, a příjem z úplatného převodu práv a povinností spojených s členstvím v družstvu, pokud v souvislosti s tímto převodem bude zrušena nájemní smlouva k bytu, použije-li poplatník získané prostředky na uspokojení vlastní bytové potřeby,
- w) příjmy z úplatného převodu cenných papírů a příjmy z podílů připadajících na podílové listy při zrušení podílového fondu, pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období částku 100 000 Kč; osvobození se nevztahuje na příjmy z kapitálového majetku a na příjmy z úplatného převodu cenných papírů nebo z podílů připadajících na podílové listy při zrušení podílového fondu, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to do 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti; jedná-li se o kmenový list, činí doba 5 let,
- x) příjem z úplatného převodu cenného papíru, přesáhne-li doba mezi nabytím a úplatným převodem tohoto cenného papíru při jeho úplatném převodu dobu 3 let, a dále příjem z podílu připadající na podílový list při zrušení podílového fondu, přesáhne-li doba mezi nabytím podílového listu a dnem vyplacení podílu dobu 3 let; doba 3 let se zkracuje o dobu, po kterou byl tento cenný papír nebo podíl připadající na podílový list při zrušení podílového fondu ve vlastnictví zůstavitele, v případě, že jde o úplatný převod cenného papíru nebo podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu nabytého děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manželem; doba 3 let mezi nabytím a úplatným převodem cenného papíru u této poplatníka se nepřerušuje při sloučení nebo splynutí podílových fondů nebo při přeměně uzavřeného podílového fondu na otevřený podílový fond; osvobození se nevztahuje na příjem z úplatného převodu cenného papíru, který je nebo byl zahrnut do obchodního majetku, a to do 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti; při výměně akcie emitentem za jinou akcii o celkové stejné jmenovité hodnotě se doba 3 let mezi nabytím a úplatným převodem cenného papíru u této poplatníka nepřerušuje; obdobně se postupuje i při výměně podílů, fúzi společností nebo rozdělení společnosti, jsou-li splněny podmínky uvedené v § 23b nebo § 23c; osvobození se nevztahuje na příjem, který plyne poplatníkovi z budoucího úplatného převodu cenného papíru, uskutečněného v době do 3 let od nabytí, a z budoucího úplatného převodu cenného papíru, který je nebo byl zahrnut do obchodního majetku, a to do 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 3 letech od nabytí nebo po 3 letech od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti; obdobně se postupuje u příjmu plynoucího jako protiplnění menšinovému akcionáři v důsledku nuceného přechodu účastnických cenných papírů; jedná-li se o kmenový list, činí doba místo 3 let 5 let,
- y) příjem z nabytí vlastnického práva k jednotce, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, je-li ve vlastnictví právnické osoby vzniklé za účelem, aby se stala vlastníkem domu s jednotkami, a fyzická osoba, která vlastnické právo k jednotce nabývá,
1. je nájemcem této jednotky,
 2. je členem této právnické osoby a
 3. podílela se nebo její právní předchůdce se podílel svým peněžním nebo nepeněžním plněním na pořízení domu s jednotkami,
- z) příjmy z úroků z přeplatků zavinených správcem daně, orgánem sociálního zabezpečení a příjmy z penále z přeplatků pojistného, které příslušná zdravotní pojišťovna vrátila po uplynutí lhůty stanovené pro rozhodnutí o přeplatku pojistného,
- za) výnos dluhopisu podle zákona upravujícího dluhopisy a příjem plynoucí z práva na splacení dluhopisu vydaných členským státem Evropské unie nebo státem tvořícím Evropský hospodářský prostor,
- zb) příjmy nabyvatele jednotky přijaté v souvislosti se vzájemným vypořádáním prostředků z nájemného určených na financování oprav a údržby bytu, domu a jednotky podle zákona upravujícího převod jednotek některých bytových družstev,
- zc) příjmy plynoucí ve formě povinného výtisku na základě zvláštního právního předpisu a ve formě autorské rozmnoženiny, v počtu obvyklém, přijaté v souvislosti s užitím předmětu práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským,
- zd) příjem plynoucí jako náhrada za služebnost vzniklou ze zákona nebo rozhodnutím státního orgánu podle jiných právních předpisů a příjem plynoucí jako náhrada za vyvlastnění na základě jiných právních předpisů,
- ze) kursový zisk při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně, nejedná-li se o účet zahrnutý v obchodním majetku, s výjimkou kursového zisku při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně na evropském regulovaném trhu nebo na obdobném zahraničním regulovaném trhu, na kterém se obchody s těmito měnami uskutečňují,
- zf) příjem z nabytí vlastnického práva k věci na základě jeho převodu nebo přechodu podle zákona upravujícího převody vlastnického práva k jednotkám některých bytových družstev, je-li nabyvatelem oprávněný člen družstva,
- zg) příjem z nabytí vlastnického práva k rodinnému domu nebo jednotce, která zahrnuje družstevní byt nebo družstevní nebytový prostor, který je garáží, sklepem nebo komorou, a nezahrnuje jiný nebytový prostor, je-li nabyvatelem fyzická osoba, která je členem bytového družstva, který je nájemcem tohoto rodinného domu nebo jednotky ve vlastnictví družstva a který se sám nebo jeho právní předchůdce podílel na jeho poříze-

- ní členským vkladem,
- zh) příjem plynoucí z doplatku na dorovnání při přeměně obchodní společnosti nebo výměně podílů obchodní společnosti, na který vznikl společníkovi nárok v souladu se zákonem upravujícím přeměny obchodních společností a družstev, vztahuje-li se k
1. akcii, u níž doba mezi nabytím a rozhodným dnem přeměny obchodní společnosti nebo výměny podílů obchodní společnosti přesáhla dobu 3 let; osvobození se nevztahuje k akci, která je nebo byla zahrnuta do obchodního majetku, a to po dobu 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti,
 2. podílu na obchodní společnosti, u něhož doba mezi nabytím a rozhodným dnem přeměny obchodní společnosti nebo výměny podílů obchodní společnosti přesáhla dobu 5 let; osvobození se nevztahuje k podílu, který je nebo byl zahrnut do obchodního majetku, a to po dobu 5 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti,
- zi) náhrada pobytových výloh nebo příspěvek na pobytové výlohy poskytované orgány Evropské unie zaměstnanci nebo národnímu expertovi vyslanému k působení do instituce Evropské unie,
- zj) příjem plynoucí ve formě daňového bonusu,
- zk) odměna, odchodné, starobní důchod, důchod, příspěvek, naturální plnění a náhrada výdajů poskytované z rozpočtu Evropské unie poslanci nebo bývalému poslanci Evropského parlamentu, zvolenému na území České republiky, dále zaopatření a náhrada výdajů poskytované z rozpočtu Evropské unie pozůstalému manželovi nebo manželce a nezaopatřeným dětem v případě úmrtí poslance Evropského parlamentu, zvoleného na území České republiky,
- zl) výnos dluhopisu podle zákona upravujícího dluhopisy a příjem plynoucí z práva na splacení dluhopisu vydaných v zahraničí poplatníkem se sídlem v České republice, pokud plynou daňovému nerezidentovi, který není kapitálově spojenou osobou s emitentem dluhopisu, ani s ním nevytvořil právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty,
- zm) příjmy podle § 4a.
- (2) Doba mezi nabytím a prodejem podle odstavce 1 písm. a) nebo b) se nepřerušuje, pokud v době mezi nabytím a prodejem došlo k
- a) vypořádání mezi spoluvlastníky nemovité věci rozdělením podle velikosti jejich podílů,
 - b) tomu, že v domě vznikly jednotky,
 - c) vypořádání společného jmění manželů nebo
 - d) rozdělení pozemku.
- (3) zrušen nálezem Ústavního soudu č. 271/2016 Sb.
- (4) Obchodním majetkem poplatníka daně z příjmů fyzických osob se pro účely daní z příjmů rozumí část majetku poplatníka, o které bylo nebo je účtováno anebo je nebo byla uvedena v daňové evidenci. Dnem vyřazení

určité složky majetku z obchodního majetku poplatníka se rozumí den, kdy poplatník o této složce majetku naposledy účtoval nebo ji naposledy uváděl v daňové evidenci.

§ 4a

Osvobození bezúplatných příjmů

- Od daně z příjmů fyzických osob se osvobozuje bezúplatný příjem
- a) z nabytí dědictví nebo odkazu,
 - b) obmyšleného z majetku, který
 1. byl do svěrenského fondu vyčleněn pořízením pro případ smrti nebo
 2. zvýšil majetek svěrenského fondu pořízením pro případ smrti,
 - c) z nabytí vlastnického práva k movité věci, pokud je zaručena vzájemnost a osoba, od níž se věc nabývá, je
 1. zástupcem cizího státu pověřeným v České republice,
 2. příslušníkem jeho rodiny žijícím s ním ve společně hospodařící domácnosti,
 3. jinou osobou, již příslušely diplomatické výsady a imunity a která nebyla občanem České republiky,
 - d) z nabytí vlastnického práva k pozemku nebo ze zřízení věcného břemene, pokud k těmto příjmům došlo na základě rozhodnutí pozemkového úřadu o pozemkových úpravách,
 - e) z nabytí vlastnického práva k pozemku nebo podílu na pozemku podle zákona upravujícího majetek České republiky a její vystupování v právních vztazích, je-li organizační složka státu povinna je bezúplatně převést fyzické osobě,
 - f) ze vzniku služebnosti bytu podle zákona upravujícího převody vlastnického práva k jednotkám některých bytových družstev,
 - g) plynoucí ve formě daru přijatého v souvislosti s činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, jako reklamního předmětu opatřeného jménem nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto daru, jehož cena nepřesahuje částku 500 Kč,
 - h) příjem plynoucí z odpisu dluhu při reorganizaci nebo při oddlužení provedeném podle zákona upravujícího řešení úpadku,
 - i) poplatníka s bydlištěm v členském státě Evropské unie, nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor provozujícího zařízení pro péči o toulavá nebo opuštěná zvířata nebo pro péči o jedince ohrožených druhů živočichů, je-li bezúplatný příjem použit k provozu tohoto zařízení,
 - j) poplatníka, který jej nejpozději do konce kalendářního roku následujícího po roce jeho přijetí prokazatelně použije na vzdělávání, pokud tento příjem není příjmem ze závislé činnosti, nebo na léčení, úhradu sociálních služeb nebo na zakoupení pomůcky pro zdravotně postižené, jakož i přímé poskytnutí takové pomůcky; nedojde-li ke splnění podmínek pro osvobození příjmu, je tento příjem příjmem podle § 10 v posledním zdaňovacím období, ve kterém mohly být podmínky pro osvobození splněny,

Poznámky

§ 4a písm. q) ► Toto ustanovení upravilo osvobození od daně z příjmů pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob, kteří bezúplatně nabyli spoluvlastnický podíl k nemovité věci od obce nebo jiného poplatníka, jehož členem je tato obec, nebo kterého obec zřídila, a to za dalších podmínek stanovených v tomto ustanovení (body 1 a 2), které jsou rozvedeny níže. Tím, že je nově výslovně uvedeno, že k nabytí spoluvlastnického podílu může pro účely tohoto ustanovení dojít nejen od samotné obce, ale též od „poplatníka, jehož je obec členem nebo zřizovatelem“, zohlednilo toto ustanovení skutečnost, že obec může být kupříkladu členem dobrovolného svazku obcí jakožto právnické osoby, nebo bytového družstva; jako zřizovatel pak může obec figurovat např. v příspěvkové organizaci. Obdobu tohoto pravidla, které stanoví osvobození bezúplatného příjmu pro poplatníky daně z příjmů právnických osob, je byla upravena v § 19b odst. 1 písm. g). Podle bodu 1 je jednou z kumulativních podmínek osvobození příjmu skutečnost, že byla poskytnuta dotace na výstavbu bytových domů, na kterých měla obec (popř. poplatník, jehož je obec členem nebo zřizovatelem) spoluvlastnický podíl. Uvedené dotace byly poskytovány nejprve z kapitoly Ministerstva financí, dále z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj prostřednictvím programu Podpora výstavby nájemních bytů a technické infrastruktury a také z rozpočtu Státního fondu rozvoje bydlení, prostřednictvím nařízení vlády č. 481/2000 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou dotace ke krytí části nákladů spojených s výstavbou bytů. Jejich cílem bylo řešit naléhavé potřeby bydlení v obcích a následně umožnit získání vlastního bydlení. Výstavba probíhala zpravidla na základě smluv o sdružení uzavřených mezi obcí a jinou osobou (většinou se jednalo o bytová družstva), přičemž v některých smlouvách se obec zavázala po uplynutí vázací doby dotačního programu (po 20 letech) převést svůj podíl na bytovém domě na bytové družstvo jakožto druhého spoluvlastníka, a to bezúplatně nebo za jednu korunu. Podle dosavadní právní úpravy tento bezúplatný příjem podléhal dani z příjmů. V těchto případech však zdanění není žádoucí, jelikož se jedná o situace, které materiálně odpovídají situacím, ve kterých je omezeno nakládání s nemovitostí poplatníka prostřednictvím zápisu v katastru nemovitostí (plombou) tak, aby nemovitá věc sloužila k bytovým potřebám tohoto poplatníka (popř. bytovým potřebám členů tohoto poplatníka, pokud je poplatníkem bytové družstvo). V případě poskytování těchto dotací byl však za účelem omezení nakládání s nemovitou věcí zvolen nevhodný institut, kdy tento zákaz byl namísto zápisu v katastru nemovitostí stanoven obci v podmínkách poskytnutí dotace. Účel tohoto omezení byl nicméně stejný, a to zajistit, aby nemovitá věc sloužila k bytovým potřebám poplatníků – fyzických osob (typicky členů bytových družstev), na které měl být následně spoluvlastnický podíl obce převeden. Zdanění tudíž nebylo ani v souladu s očekáváním těchto poplatníků na bezúplatné nabytí podílů na nemovité věci po uplynutí vázací doby dotačního programu. Z toho důvodu bylo stanoveno, aby byl uvedený bezúplatný příjem osvobozen od daně z příjmů. Podle bodu 2 je další podmínkou osvobození, že podle dotačních podmínek po vymezenou dobu bylo omezeno volné nakládání (ať již samotná dispozice, nebo účel využití) s nemovitou věcí, přičemž po uplynutí této doby dochází k prvnímu převodu vlastnického práva na jiného vlastníka, tj. na poplatníka. Jinými slovy řečeno, osvobození dopadá vždy jen na nemovité věci, na které se vztahovala tzv. vázací doba.

Aby byla vyloučena možnost, že daně osvobození dopadne i na ryze podnikatelské subjekty, které provozují komerční pronájem nemovitostí, byla zavedena podmínka, že daný bezúplatný převod bude osvobozen pouze ve dvou případech. V prvním z těchto případů se jedná o bezúplatný převod, jehož účelem je převést spoluvlastnický podíl na fyzickou osobu. Zejména se jedná o případy, kdy osoby, které v bytě žijí a na jeho výstavbě se spolupodílely, získají převodem vlastnictví k danému bytu, a to buď přímo od obce (osvobození podle § 4a písm. q)), nebo např. tím, že nejprve bude vlastnictví převedeno bytovému družstvu, které bude následně transformováno na společenství vlastníků jednotek, nebo bude převedeno na obchodní společnost, která se na financování výstavby podílela a jejímž záměrem je následně převést nabytou nemovitou věc do vlastnictví jednotlivých fyzických osob – společníků (osvobození podle § 19b odst. 1 písm. g)). Druhou situací, ve které se osvobození uplatní, bude situace, kdy byt zůstane ve vlastnictví bytového družstva, které se spolupodílelo na výstavbě, v případě, že bytové družstvo zůstane zachováno a nebude přeměněno na společenství vlastníků jednotek (osvobození podle § 19b odst. 1 písm. g)). Ustanovení bylo koncipováno poměrně obecně, nicméně vzhledem k tomu, že se má vždy jednat o převod z majetku obce nebo jiné veřejnoprávní korporace, ve které je obec zapojena, která musí postupovat s péčí řádného hospodáře, je předpoklad, že tento majetek bude převáděn pouze na základě konkrétních smluv zaručujících, že bezúplatný příjem obdrží výhradně osoby, které se na výstavbě nějakou formou významně finančně podílely. V případě, že budou založeny vztahy, jejichž jediným účelem bude získání navrhovaného osvobození, bude takové jednání považováno za zneužití práva a osvobození se neuplatní.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

- k) na humanitární nebo charitativní účel nebo z veřejné sbírky,
- l) z nabytí majetku prokazatelně použitého na financování volební kampaně kandidáta na funkci prezidenta republiky podle zákona upravujícího volbu prezidenta republiky, který se zúčastní prvního kola volby,
- m) v podobě majetkového prospěchu vydlužitele při bezúročné zápůjčce, vypůjčitele při výpůjčce nebo výprosníka při výprose, pokud tyto příjmy nejsou příjmy ze závislé činnosti, a pokud
 1. se jedná o příjmy od příbuzného v linii přímé, linii vedlejší, pokud jde o sourozence, strýce, tetu, synovce nebo neteř, manžela, manžela dítěte, dítě manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů,
 2. se jedná o příjmy od osoby, se kterou poplatník žil nejméně po dobu jednoho roku bezprostředně před získáním bezúplatného příjmu ve společně hospodařící domácnosti a z tohoto důvodu pečoval o domácnost nebo byl na tuto osobu odkázán výživou,
 3. se jedná o příjmy obmyšleného z jeho majetku, který do svěřenského fondu vyčlenil nebo kterým zvýšil majetek tohoto fondu, nebo z majetku, který byl do svěřenského fondu vyčleněn nebo který zvýšil majetek tohoto fondu osobou uvedenou v bodě 1 nebo 2, nebo
 4. v úhrnu příjmy z těchto majetkových prospěchů od téhož poplatníka nepřesáhnou ve zdaňovacím období částku 100 000 Kč,
- n) v podobě plnění poskytnutého pro provoz zoologické zahrady, jejíž provozovatel je držitelem platné licence podle zákona upravujícího zoologické zahrady,
- o) v podobě plnění poskytnutého fyzickým osobám pro poskytování veřejných kulturních služeb,
- p) vlastníka jednotky v podobě úhrady nákladů na správu domu a pozemku
 1. vlastníkem jiné jednotky v totéž domě nebo
 2. osobou, která se stane vlastníkem vznikající jednotky v totéž domě,
- q) **z nabytí spoluvlastnického podílu na nemovité věci od obce nebo od poplatníka, jehož je obec členem nebo zřizovatelem, pokud**
 - 1. na výstavbu této nemovité věci byla v období od roku 1995 do roku 2007 získána dotace ze státního rozpočtu prostřednictvím programu podporujícího výstavbu nájemních bytů a technické infrastruktury nebo ze Státního fondu rozvoje bydlení podle nařízení vlády č. 481/2000 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou dotace ke krytí části nákladů spojených s výstavbou bytů, ve znění pozdějších předpisů, a**
 - 2. převod této nemovité věci na jinou osobu byl po stanovenou dobu zakázán podmínkami poskytnutí dotace podle bodu 1 a jedná se o první převod po uplynutí této doby s tím, že tento převod slouží k tomu, aby tato nemovitá věc byla ve vlastnictví fyzické osoby.**

§ 4b Bytová potřeba

- (1) Bytovou potřebou se pro účely daní z příjmů rozumí
 - a) výstavba bytového domu, rodinného domu, jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, a změna stavby,
 - b) úplatné nabytí pozemku
 1. za předpokladu, že na pozemku bude zahájena výstavba bytové potřeby podle písmene a) do 4 let od okamžiku nabytí pozemku, nebo
 2. v souvislosti s pořízením bytové potřeby uvedené v písmenu c),
 - c) úplatné nabytí
 1. bytového domu,
 2. rodinného domu,
 3. rozestavěné stavby bytového domu nebo rodinného domu,
 4. jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru,
 - d) splacení vkladu právnické osobě jejím členem za účelem získání práva nájmu nebo jiného užívání bytu nebo rodinného domu,
 - e) údržba a změna stavby bytového domu, rodinného domu, bytu v nájmu nebo v užívání nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru,
 - f) vypořádání společného jmění manželů nebo vypořádání spoludědiců v případě, že předmětem vypořádání je úhrada podílu spojeného se získáním jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, rodinného domu nebo bytového domu,
 - g) úhrada za převod podílu v obchodní korporaci jejím členem uskutečněná v souvislosti s převodem práva nájmu nebo jiného užívání bytu,
 - h) splacení úvěru nebo zápůjčky použitých poplatníkem na financování bytových potřeb uvedených v písmenech a) až g), pokud jsou splněny podmínky pro tyto bytové potřeby.
- (2) Osvobození příjmu, které je podmíněné vynaložením z tohoto příjmu získaných prostředků na obstarání vlastní bytové potřeby, se použije, oznámí-li poplatník správci daně získání těchto prostředků do konce lhůty pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém k jejich získání došlo.
- (3) Učiní-li poplatník správci daně oznámení podle odstavce 2, je podmínka pro osvobození příjmu spočívající v použití získaných prostředků na obstarání vlastní bytové potřeby splněna, pokud poplatník daně z příjmů

fyzických osob

- a) použije tyto prostředky na obstarání vlastní bytové potřeby do konce zdaňovacího období bezprostředně následujícího po zdaňovacím období, ve kterém poplatník tyto prostředky získal, nebo
 - b) použil částku odpovídající získaným prostředkům na obstarání vlastní bytové potřeby před jejich získáním, nejdříve však ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím zdaňovacímu období, ve kterém poplatník tyto prostředky získal.
- (4) Nedojde-li ke splnění podmínky pro osvobození příjmu spočívající v použití získaných prostředků na obstarání vlastní bytové potřeby, je tento příjem příjmem podle § 10 ve zdaňovacím období bezprostředně následujícím po zdaňovacím období, ve kterém poplatník prostředky získal.
- (5) Nedojde-li v případě bytové potřeby uvedené v odstavci 1 písm. b) bodu 1 k zahájení výstavby, je tento příjem příjmem podle § 10 ve zdaňovacím období, ve kterém marně uplynula lhůta pro zahájení výstavby; pozbyde-li poplatník pozemek před uplynutím lhůty pro zahájení výstavby, je tento příjem příjmem podle § 10 ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník tento pozemek pozbyl.

§ 5

Základ daně a daňová ztráta

- (1) Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 není stanoveno jinak.
- (2) U poplatníka, kterému plynou ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více druhů příjmů uvedených v § 6 až 10, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů s použitím ustanovení odstavce 1.
- (3) Pokud podle účetnictví, daňové evidence nebo podle záznamů o příjmech a výdajích přesáhnou výdaje příjmy uvedené v § 7 a 9, je rozdíl ztrátou. O ztrátu upravenou podle § 23 (dále jen „daňová ztráta“) se sníží úhrn dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů uvedených v § 7 až 10 s použitím ustanovení odstavce 1.
- (4) Příjmy ze závislé činnosti vyplacené poplatníkovi nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení zdaňovacího období, za které byly dosaženy, se považují za příjmy vyplacené nebo obdržené v tomto zdaňovacím období. Příjmy vyplacené nebo obdržené po 31. dni po skončení zdaňovacího období jsou příjmem zdaňovacího období, ve kterém byly vyplaceny nebo obdrženy a zálohy sražené z těchto příjmů plátcem daně se započítají u poplatníka na daňovou povinnost až v tom zdaňovacím období, ve kterém budou vyplaceny nebo obdrženy. Obdobně se postupuje při stanovení základu daně a při evidenci příjmů ze závislé činnosti.
- (5) Do základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, pro které je dále stanoveno, že se z nich daň vybírá zvláštní sazbou daně podle § 36 ze samostatného základu daně, pokud § 36 odst. 6 nebo 7 nestanoví jinak. Do základu daně se nezahrnují příjmy zahrnuté do samostatného základu daně zdaňované sazbou daně podle § 16a.
- (6) O příjem zahrnutý do základu daně (díličího základu daně) v předchozích zdaňovacích obdobích, který byl vrácen, se sníží příjmy (výnosy) a nebo se zvýší výdaje (náklady) ve zdaňovacím období, ve kterém k jeho vrácení došlo, za předpokladu, že pro jeho vrácení existuje právní důvod a vrácení příjmů není zachyceno v účetnictví nebo v daňové evidenci poplatníka při zjištění základu daně (díličího základu daně) podle § 7 a 9. Obdobným způsobem se postupuje v případě výdajů (nákladů) uplatněných jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, při nedodržení stanovených podmínek pro jejich uplatnění jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Jedná-li se o částky uplatněné jako výdaj (náklad) v předchozích zdaňovacích obdobích, u kterých existuje právní důvod k jejich vrácení příjemcem, zvyšují se o tyto částky příjmy (výnosy) nebo se sníží výdaje (náklady) ve zdaňovacím období, kdy odpadl právní důvod k jejich uplatnění, za předpokladu, že vrácení nebylo zachyceno v účetnictví nebo v daňové evidenci poplatníka při zjišťování základu daně (díličího základu daně) podle § 7 a 9. O příjem ze závislé činnosti zahrnutý v předchozích zdaňovacích obdobích do díličího základu daně (základu pro výpočet zálohy na daň), k jehož vrácení existuje právní důvod, lze snížit u poplatníka příjem ze závislé činnosti v kalendářním měsíci, popř. v následujících kalendářních měsících ve zdaňovacím období, ve kterém k jeho vrácení došlo. Příjem za daný kalendářní měsíc však může být snížen pouze do výše, ve které byl poplatníkovi zúčtován.
- (7) U poplatníka s příjmy podle § 7 a 9 se přihlédne i k zásobám pořízeným v kalendářním roce předcházejícím roku, v němž zahájil činnost. Totéž platí obdobně i pro jiné nezbytně vynaložené výdaje spojené se zahájením činnosti.
- (8) Při přechodu z vedení účetnictví na daňovou evidenci se postupuje podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu. Při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví se postupuje podle přílohy č. 3 k tomuto zákonu.
- (9) Pro poplatníky uvedené v § 2 se hodnotou pohledávky rozumí jmenovitá hodnota nebo pořizovací cena u pohledávky nabyté postoupením a u pohledávky nabyté bezúplatně cena určená ke dni jejího nabytí podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku.^{1a)} U poplatníků, kteří jsou plátc

daně z přidané hodnoty nebo jimi byli v době vzniku pohledávky, se jmenovitá hodnota pohledávky snižuje o výši daně z přidané hodnoty, pokud byla splněna vlastní daňová povinnost na výstupu.

- (10) Rozdíl mezi příjmy a výdaji se zvyšuje o
- a) výši dluhu, kromě prominuté daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění, dluhu ze smluvní pokuty, úroku z prodlení a jiných obdobných sankcí, který zanikl jinak než
 1. splněním,
 2. započtením,
 3. splnutím práva s povinností u jedné osoby,
 4. narovnáním,
 5. dohodou, kterou se dosavadní dluh nahrazuje dluhem novým stejné hodnoty,
 - b) hodnotu záloh, které jsou výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, uhrazených poplatníkem s příjmy podle § 7, který nevede účetnictví a výdaje uplatňuje podle § 24, poplatníkovi, který je spojenou osobou (§ 23), který vede účetnictví, s výjimkou záloh z titulu úplaty u finančního leasingu, nedošlo-li k vyúčtování celkového dluhu v tom zdaňovacím období, ve kterém byly zálohy uhrazeny,
 - c) příjem plynoucí poplatníkovi, který vede daňovou evidenci, ze směnky, kterou je hrazena pohledávka, jedná-li se o příjem, který je předmětem daně podle § 3,
 - d) částku ve výši rozdílu mezi dosavadním dluhem a dluhem novým nižší hodnoty vzniklou na základě dohody, kterou se dosavadní dluh nahrazuje dluhem novým.

(11) Rozdíl mezi příjmy a výdaji se snižuje o hodnotu záloh uhrazených poplatníkem s příjmy podle § 7, který nevede účetnictví a výdaje uplatňuje podle § 24, poplatníkovi, který je spojenou osobou (§ 23), který vede účetnictví, s výjimkou záloh z titulu úplaty u finančního leasingu, o které se zvýšil základ daně podle odstavce 10, ve zdaňovacím období, ve kterém byl vyúčtován celkový dluh.

§ 6

Příjmy ze závislé činnosti

- (1) Příjmy ze závislé činnosti jsou
- a) plnění v podobě
 1. příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce,
 2. funkčního požitku,
 - b) příjmy za práci
 1. člena družstva,
 2. společníka společnosti s ručením omezeným,
 3. komandisty komanditní společnosti,
 - c) odměny
 1. člena orgánu právnické osoby,
 2. likvidátora,
 - d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, ze které plynou příjmy podle písmen a) až c), bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, nebo od plátce, u kterého poplatník tuto činnost nevykonává.
- (2) Poplatník s příjmy ze závislé činnosti je dále označen jako „zaměstnanec“, plátce příjmu jako „zaměstnavatel“. Zaměstnavatelem je i poplatník uvedený v § 2 odst. 2 nebo v § 17 odst. 3, u kterého zaměstnanci vykonávají práci podle jeho příkazů, i když příjmy za tuto práci jsou na základě smluvního vztahu vypláceny prostřednictvím osoby se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí. Z hlediska dalších ustanovení zákona se takto vyplácený příjem považuje za příjem vyplácený poplatníkem uvedeným v § 2 odst. 2 nebo v § 17 odst. 3. V případě, že v úhradách zaměstnavatele osobě se síd-

lem nebo bydlištěm v zahraničí s výjimkou osoby se sídlem nebo bydlištěm v jiném členském státě Evropské unie nebo státě tvořícího Evropský hospodářský prostor, která má na území České republiky organizační složku, jejímž předmětem činnosti je zprostředkování zaměstnání na základě povolení podle zákona upravujícího zaměstnanost, je obsažena i částka za zprostředkování, považuje se za příjem zaměstnance nejméně 60 % z celkové úhrady.

(3) Příjmy podle odstavce 1 se rozumějí příjmy pravidelné nebo jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok či nikoli, zda je od zaměstnavatele dostává zaměstnanec nebo jiná osoba a zda jsou vypláceny nebo připisovány k dobru anebo spočívají v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance nebo v jeho prospěch. Příjmem zaměstnance se rozumí i plnění podle odstavce 9 písm. d) a e) poskytnuté zaměstnavatelem pro rodinného příslušníka zaměstnance. Příjmem se rozumí rovněž částka, o kterou je úhrada zaměstnance zaměstnavateli za poskytnuté plnění, kromě jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, bytu nebo rodinného domu, v němž měl zaměstnanec bydliště po dobu 2 let bezprostředně před jeho koupí, nižší, než je cena

- a) určená podle zákona upravujícího oceňování majetku nebo cena, kterou účtuje jiným osobám,
 - b) stanovená podle odstavce 6 v případě poskytnutí motorového vozidla k používání pro služební i soukromé účely.
- (4) Příjmy zúčtované nebo vyplacené plátcem daně jsou samostatným základem daně pro zdanění daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně, pokud zaměstnanec u tohoto plátce daně neučinil prohlášení k dani podle § 38k odst. 4, 5 nebo 7 anebo nevyužije-li postup podle § 36 odst. 6 nebo 7 a jedná-li se o příjmy podle odstavce 1

- a) plynoucí na základě dohody o provedení práce, jejichž úhrnná výše u téhož plátce daně nepřesáhne za kalendářní měsíc částku 10 000 Kč, nebo
 - b) v úhrnné výši nepřesahující u téhož plátce daně za kalendářní měsíc částku rozhodnou pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění.
- (5) Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 4 ze zdrojů v zahraničí, jsou základem daně (dílním základem daně) podle § 5 odst. 2.

(6) Poskytuje-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % vstupní ceny vozidla **nebo ve výši 0,5 % vstupní ceny, jedná-li se o nízkoemisní motorové vozidlo podle zákona upravujícího podporu nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících**, za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Jde-li o vozidlo najaté nebo pořízené na finanční leasing, vychází se ze vstupní ceny vozidla u původního vlastníka, a to i v případě, že dojde k následné koupi vozidla. Pokud ve vstupní ceně není zahrnuta daň z přidané hodnoty, pro účely tohoto ustanovení se o tuto daň zvýší. Je-li částka, která se posuzuje jako příjem zaměstnance za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla, nižší než 1 000 Kč, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 000 Kč. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce postupně za sebou více motorových vozidel k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z nejvyšší vstupní ceny motorového vozidla; **je-li motorové vozidlo s nejvyšší vstupní cenou nízkoemisním motorovým vozidlem, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 0,5 % ze vstupní ceny tohoto motorového vozidla**. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce více motorových vozidel současně, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z úhrnu vstupních cen všech motorových vozidel **s výjimkou nízkoemisních** poskytnutých pro služební i soukromé účely **a ve výši 0,5 % z úhrnu vstupních cen všech nízkoemisních motorových vozidel poskytnutých pro služební i soukromé účely**. Vstupní cenou vozidla se pro účely tohoto ustanovení rozumí vstupní cena

Poznámky

§ 6 odst. 6 ► V případě nízkoemisních motorových vozidel novela snížila procentuální částku vstupní ceny, která se považuje pro účely zákona o daních z příjmů za příjem zaměstnance v souvislosti s bezplatným poskytnutím motorového vozidla zaměstnavatelem ke služebním i soukromým účelům, a to z 1 % na 0,5 % vstupní ceny nízkoemisního motorového vozidla. Pokud je zaměstnanci bezplatně poskytnuto pro služební i soukromé účely v průběhu kalendářního měsíce postupně za sebou více motorových vozidel zaměstnavatele, z nichž pouze některá jsou nízkoemisní, pak se při určení příjmu ze závislé činnosti za daný kalendářní měsíc použije sazba ve výši 0,5 %, je-li vozidlo s nejvyšší vstupní cenou nízkoemisním motorovým vozidlem. V případech, kdy zaměstnanec bude užívat v průběhu měsíce postupně jak běžná, tak nízkoemisní vozidla a vozidlem s nejvyšší vstupní cenou bude běžné motorové vozidlo (tzn. nikoli nízkoemisní), pak se uplatní stejný režim jako doposud a výše příjmu ze závislé činnosti se určí za pomoci sazby ve výši 1 % z nejvyšší vstupní ceny tohoto běžného vozidla. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci v jednom kalendářním měsíci postupně za sebou na straně jedné více vozidel ne-nízkoemisních a na straně druhé více nízkoemisních vozidel, bude postup shodný a příjmem zaměstnance bude příjem ze vstupní ceny vozidla s nejvyšší vstupní cenou. Tento postup se uplatní i v případě postupného střídání obou kategorií vozidel.

Nastane-li případ, kdy je zaměstnanci bezplatně poskytnuto pro služební i soukromé účely v průběhu kalendářního měsíce současně více motorových vozidel zaměstnavatele, z nichž pouze některá jsou nízkoemisní, tak se příjem ze závislé činnosti z tohoto užívání zjistí ve dvou následujících krocích. V prvním z těchto kroků se zvlášť vypočte příjem ze závislé činnosti související s užíváním běžných motorových vozidel (nikoli nízkoemisních) a zvlášť se vypočte příjem související s užíváním nízkoemisních motorových vozidel. Výpočet se provede tak, že se vždy úhrn vstupních cen jedné či druhé kategorie vozidel vynásobí sazbou ve výši 1 % (v případě běžných motorových vozidel) nebo sazbou ve výši 0,5 % (v případě nízkoemisních vozidel). Tímto způsobem získá poplatník dvě částky, které následně sečte, a tím zjistí výši příjmu ze závislé činnosti za daný kalendářní měsíc.

Pojem *nízkoemisní motorové vozidlo* je v zákoně o daních z příjmů vymezen odkazem na definici v zákoně o podpoře nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících.

(Novela zákonem č. 142/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. července 2022)

uvedená v § 29 odst. 1 až 9.

(7) Za příjmy ze závislé činnosti se nepovažují a předmětem daně, kromě příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 odst. 4, dále nejsou

- a) náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem činnosti, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, do výše stanovené nebo umožněné zvláštním právním předpisem⁵⁾ pro zaměstnance odměňovaného platem, jakož i hodnota bezplatného stravování poskytovaná zaměstnavatelem na pracovních cestách; jiné a vyšší náhrady, než stanoví tento zvláštní právní předpis, jsou zdanitelným příjmem podle odstavce 1,
- b) hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů poskytovaných v rozsahu stanoveném zvláštním předpisem, včetně nákladů na udržování osobních ochranných a pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, jakož i hodnota poskytovaných stejnojmenných, včetně příspěvků na jejich udržování, dále hodnota pracovního oblečení, určeného zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání, včetně příspěvku na jeho udržování,
- c) částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal, nebo částky, kterými zaměstnavatel hradí zaměstnanci prokázané výdaje, které za zaměstnavatele vynaložil ze svého tak, jako by je vynaložil přímo zaměstnavatel,
- d) náhrady za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci podle zákoníku práce,
- e) povinná plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon práce stanovená právním předpisem.

(8) Hradí-li zaměstnavatel zaměstnanci výdaje (náhrady) podle odstavce 7 písm. b) až d) paušální částkou, považují se tyto výdaje za prokázané do výše paušálu stanoveného zvláštními předpisy nebo paušálu uvedeného v kolektivní smlouvě, ve vnitřním předpise zaměstnavatele, v pracovní nebo jiné smlouvě za předpokladu, že výše paušálu byla zaměstnavatelem prokazatelně stanovena na základě kalkulace skutečných výdajů. Stejným způsobem postupuje zaměstnavatel při stanovení paušálu v případech, kdy dojde ke změně podmínek, za nichž byl paušál stanoven. Jde-li o paušál za použití vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce zaměstnance, které by jinak byly odpisovány, uzná se jen do výše, v jaké by zaměstnavatel uplatňoval odpisy srovnatelného hmotného majetku při rovnoměrném odpisování v dalších letech odpisování.

(9) Od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, dále osvobozeny

- a) nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na rekvalifikaci zaměstnanců podle jiného právního předpisu upravujícího zaměstnanost;¹³³⁾ toto osvobození se nevztahuje na příjmy plynoucí zaměstnancům v této souvislosti jako mzda, plat, odměna nebo jako náhrada za ušlý příjem, jakož i na další peněžní plnění poskytovaná v této souvislosti zaměstnancům,
- b) hodnota stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovní nebo v rámci stravování zajišťovaného prostřednictvím jiných subjektů nebo peněžité příspěvek poskytovaný zaměstnavatelem zaměstnanci na stravování za jednu směnu podle zákoníku práce do výše 70 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin,
- c) hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění ze sociálního fondu, ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti,
- d) nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci nebo jeho rodinnému příslušníkovi z fondu kulturních a sociálních potřeb, ze sociálního fondu, ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, ve formě
 1. pořízení zboží nebo služeb zdravotního, léčebného, hygienického a obdobného charakteru od zdravotnických zařízení, pořízení zdravotnických prostředků na lékařský předpis a použití vzdělávacích nebo rekreačních zařízení; při poskytnutí rekreace a zájezdu je u zaměstnance z hodnoty nepeněžního plnění od daně osvobozena v úhrnu nejvýše částka 20 000 Kč za zdaňovací období,
 2. použití zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona, knihovny zaměstnavatele, tělovýchovných a sportovních zařízení,
 3. příspěvku na kulturní nebo sportovní akce,
 4. příspěvku na tištěné knihy, včetně obrázkových knih pro děti, mimo knih, ve kterých reklama přesahuje 50 % plochy,
- e) zvýhodnění poskytovaná zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu osob svým zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům ve formě bezplatných nebo zlevněných jízdenek,
- f) příjmy ze závislé činnosti vykonávané na území České republiky, plynoucí poplatníkům daně z příjmů fyzických osob, kteří jsou daňovými nerezidenty, od zaměstnavatelů se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí,

pokud časové období související s výkonem této činnosti nepřesáhne 183 dnů v jakémkoliv období 12 měsíců po sobě jdoucích, a to s výjimkou příjmů z

1. osobně a veřejně vykonávané činnosti umělce, sportovce, artisty nebo spoluúčinkující osoby a
 2. činnosti vykonávané ve stálé provozovně,
- g) hodnota nepeněžního bezúplatného plnění poskytovaného z fondu kulturních a sociálních potřeb podle příslušného předpisu,^{6a)} u zaměstnavatelů, na které se tento předpis nevztahuje, hodnota nepeněžního bezúplatného plnění poskytovaného za obdobných podmínek ze sociálních fondů nebo ze zisku (příjmu) po jeho zdanění, anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a to až do úhrnné výše 2 000 Kč ročně u každého zaměstnance,
 - h) peněžní plnění za výstrojní a proviantní náležitosti poskytované příslušníkům ozbrojených sil a naturální náležitosti poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů,³⁾ zvláštního požitky poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle zvláštního právního předpisu^{6b)} a náhrada majetkové újmy podle zvláštního právního předpisu,^{6c)}
 - ch) náhrady za ztrátu na služebním příjmu poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle právních předpisů účinných do 31. prosince 2005,
 - i) hodnota přechodného ubytování, nejde-li o ubytování při pracovní cestě, poskytovaná jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům v souvislosti s výkonem práce, pokud obec přechodného ubytování není shodná s obcí, kde má zaměstnanec bydliště, a to maximálně do výše 3 500 Kč měsíčně,
 - j) mzdozí vyrovnání vyplácené podle zvláštních předpisů^{6d)} ve výši rozdílu mezi dávkami nemocenského pojištění,
 - k) náhrada za ztrátu na důchodu přiznaná podle zákoníku práce za dobu před 1. lednem 1989 a vyplácená po 31. prosinci 1992,
 - l) příjmy za práci žáků a studentů z praktického vyučování a praktické přípravy,
 - m) zvláštní příspěvek nebo příspěvek za službu v zahraničí poskytovaný podle zvláštních právních předpisů vojákům a příslušníkům bezpečnostních sborů^{6e)} vyslaným v rámci jednotky mnohonárodních sil nebo mezinárodních bezpečnostních sborů mimo území České republiky po dobu působení v zahraničí,
 - n) odstupné podle vyhlášky č. 19/1991 Sb., o pracovním uplatnění a hmotném zabezpečení pracovníků v hornictví dlouhodobě nezpůsobilých k dosavadní práci, vyplácené pracovníkům přerazeným nebo uvolněným ze zdravotních důvodů pro pracovní riziko, nemoc z povolání, pracovní úraz nebo onemocnění vznikající nebo se zhoršující vlivem pracovního prostředí,
 - o) příjmy do výše 500 000 Kč poskytnuté zaměstnavatelem jako sociální výpomoc zaměstnanci v přímé souvislosti s překlenutím jeho mimořádně obtížných poměrů v důsledku živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie na územích, na kterých byl vyhlášen nouzový stav,^{6f)} za předpokladu, že tyto příjmy jsou vypláceny z fondu kulturních a sociálních potřeb nebo ze sociálního fondu za obdobných podmínek u zaměstnavatelů, na které se předpis o fondu kulturních a sociálních potřeb nevztahuje nebo ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů,
 - p) platba zaměstnavatele v celkovém úhrnu nejvýše 50 000 Kč ročně jako
 1. příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem poukázaný na účet jeho zaměstnance u penzijní společnosti, příspěvek zaměstnavatele na doplňkové penzijní spoření poukázaný na účet jeho zaměstnance u penzijní společnosti,
 2. příspěvek na penzijní pojištění poukázaný ve prospěch jeho zaměstnance na penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění, na základě smlouvy uzavřené mezi zaměstnancem a institucí penzijního pojištění, nebo na základě jinak sjednané účasti zaměstnance na penzijním pojištění, za podmínky, že byla sjednána výplata plnění z penzijního pojištění až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve v roce dosažení věku 60 let, a dále za podmínky, že právo na plnění z penzijního pojištění má zaměstnanec, a v případě smrti zaměstnance jiná osoba, kromě zaměstnavatele, který hradil příspěvek na penzijní pojištění, nebo
 3. příspěvek na pojistné, který hradí zaměstnavatel pojistovně za zaměstnance na jeho pojištění pro případ dožití nebo pro případ smrti nebo dožití, nebo na důchodové pojištění, a to i při sjednání dřívějšího plnění v případě vzniku nároku na starobní důchod, nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, nebo v případě, stane-li se pojištěný invalidním ve třetím stupni podle zákona o důchodovém pojištění, nebo v případě smrti (dále jen „soukromé životní pojištění“), za podmínky, že výplata pojistného plnění je v pojistné smlouvě sjednána až po 60 kalendářních měsících od uzavření smlouvy a současně nejdříve v kalendářním roce, v jehož průběhu dosáhne pojištěný věku 60 let, že podle podmínek pojistné smlouvy není umožněna výplata jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, a že je pojistná smlouva uzavřena mezi zaměstnancem jako pojistníkem a pojistovnou,

- kteřá je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky podle zákona upravujícího pojišťovníctví, nebo jinou pojišťovnou usazenou na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor a dále za podmínky, že právo na plnění z pojišťovacích smluv soukromého životního pojištění má pojištěný zaměstnanec, a je-li pojišťovnou událostí smrt pojištěného, osoba určená podle zákona upravujícího pojišťovací smlouvu, kromě zaměstnavatele, který hradil příspěvek na pojistné; dojde-li před skončením doby 60 kalendářních měsíců od uzavření smlouvy nebo před rokem, ve kterém pojištěný dosáhne 60 let k výplatě pojistného plnění ze soukromého životního pojištění, jiného příjmu, který není pojištěným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, nebo k předčasnému ukončení pojistné smlouvy, osvobození zaniká a příjmem podle § 6 ve zdaňovacím období, ve kterém k této skutečnosti došlo, jsou částky příspěvků na pojistné, které byly u pojištěného v roce výplaty nebo předčasně ukončení smlouvy a v uplynulých 10 letech od daně z příjmů ze závislé činnosti osvobozeny; toto se neuplatní v případě plnění, kdy došlo ke vzniku nároku na starobní důchod nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo v případě, stane-li se pojištěný invalidním ve třetím stupni podle zákona o důchodovém pojištění nebo v případě smrti a s výjimkou pojišťovacích smluv, u nichž nebude vyplaceno pojistné plnění nebo odkupné a zároveň rezerva, kapitálová hodnota nebo odkupné bude přímo převedeno na jinou smlouvu soukromého životního pojištění splňující podmínky pro daňové osvobození příspěvků zaměstnavatele; tento příjem není příjmem vypláceným plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti; zaměstnanec je povinen oznámit svému zaměstnavateli nejpozději poslední den kalendářního měsíce, v němž změna nastala, že nárok na daňové osvobození příspěvků hrazených zaměstnavatelem za jeho soukromé životní pojištění zanikl,
- r) naturální plnění poskytované podle zvláštních právních předpisů^{6e)} představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům,
- s) náhrada prokázaných výdajů poskytovaná podle zvláštních právních předpisů^{6e)} představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům, jde-li o
1. výdaje na leteckou dopravu při tuzemských cestách spojených s výkonem funkce (dále jen „tuzemská cesta“),
 2. výdaje na dopravu při zahraničních cestách spojených s výkonem funkce (dále jen „zahraniční cesta“),
 3. výdaje na stravování při tuzemských cestách,
 4. výdaje na stravování a některé další výdaje při zahraničních cestách,
 5. výdaje na ubytování při tuzemských cestách,
 6. výdaje na ubytování při zahraničních cestách,
 7. výdaje na přechodné ubytování v místě sídla orgánu, v němž vykonává funkci,
 8. výdaje na odborné a administrativní práce,
 9. výdaje na činnost průvodce nebo osobního asistenta,
 10. výdaje na dopravu veřejnými hromadnými dopravními prostředky soudci při tuzemských cestách,
- t) příjem získaný ve formě náhrady mzdy, platu nebo odměny nebo snížené platu nebo snížené odměny za dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény podle zvláštních právních předpisů,^{47a)} do výše minimálního nároku určeného zvláštním právním předpisem upravujícím pracovněprávní vztahy,^{47b)}
- u) částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s výplatou mzdy a se srážkami ze mzdy zaměstnanci, s placením příspěvku na pojistné (připojištění) ve prospěch zaměstnance, jakož i částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s poskytováním nepeněžitého plnění zaměstnanci,
- v) příjem od téhož zaměstnavatele plynoucí zaměstnanci v podobě majetkového prospěchu při bezúročné zápůjčce až do úhrnné výše jistin 300 000

Kč z těchto zápůjček; majetkový prospěch z bezúročných zápůjček přesahujících výši jistin 300 000 Kč vypočtený za jednotlivé kalendářní měsíce se oceňuje podle odstavce 3 a zahrnuje do základu daně alespoň jednou za zdaňovací období, a to nejpozději při zúčtování mzdy za měsíc prosince,

w) zvláštní odměna za výkon funkce člena okrskové volební komise a člena zvláštní okrskové volební komise.

(10) Funkčními požitky jsou

- a) funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci, některých státních orgánů a soudců,¹³⁸⁾ s výjimkou platu náležejícího prezidentu republiky a náhrad spojených s výkonem jeho funkce,
- b) odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v
 1. orgánech obcí a jiných orgánech územní samosprávy,
 2. státních orgánech,
 3. spolcích a zájmových sdruženích,
 4. odborových organizacích,
 5. komorách,
 6. jiných orgánech a institucích.

(11) Za funkční požitky se nepovažují příjmy znalců a tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů a rozhodců za činnost vykonávanou podle zvláštních předpisů.

(12) Základem daně (dílním základem daně) jsou příjmy ze závislé činnosti.

(13) Jedná-li se o příjem plynoucí ze zdrojů v zahraničí, základem daně poplatníka daně z příjmů fyzických osob, který je daňovým rezidentem České republiky, je příjem ze závislé činnosti vykonávané ve státě, s nímž nemá Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu upravující zamezení dvojímu zdanění všech druhů příjmů, která je prováděna, snížený o daň zaplacenou z tohoto příjmu v zahraničí. Je-li činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, vykonávaná ve státě, s nímž má Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu upravující zamezení dvojímu zdanění všech druhů příjmů, která je prováděna, základem daně poplatníka daně z příjmů fyzických osob, který je daňovým rezidentem České republiky, je příjem ze závislé činnosti vykonávaný v tomto státě; tento příjem lze snížit o daň zaplacenou z tohoto příjmu ve státě, s nímž má Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu upravující zamezení dvojímu zdanění všech druhů příjmů, která je prováděna, a to pouze v rozsahu, ve kterém ji nebylo možno započíst na daňovou povinnost v tuzemsku podle § 38f v bezprostředně předchozím zdaňovacím období. Přitom se musí jednat o nezapočtenou daň z příjmů, které se zahrnují do základu daně. Příjem ze závislé činnosti plynoucí ze zdrojů v zahraničí nelze snížit o daň zaplacenou v zahraničí v rozsahu, ve kterém přesahuje výši uvedenou v mezinárodní smlouvě nebo v právním předpisu jiného státu.

(14) Instituci penzijního pojištění se pro účely tohoto zákona rozumí poskytovatel finančních služeb oprávněný k provozování penzijního pojištění bez ohledu na jeho právní formu, který je

- a) provozován na principu fondového hospodaření,
- b) zřízen pro účely poskytování důchodových dávek mimo povinný důchodový systém¹³⁹⁾ na základě smlouvy nebo na základě jinak sjednané účasti na penzijním pojištění a vykonává činnost z toho vyplývající a
- c) povolen a provozuje penzijní pojištění v členském státě Evropské unie, nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor a podléhá dohledu příslušných orgánů v tomto státě.

Poznámky

§ 6 odst. 9 písm. w) ► Novým ustanovením byla osvobozena zvláštní odměna za výkon funkce člena okrskové volební komise a člena zvláštní okrskové volební komise. Nárok na tuto odměnu členů volebních komisí je upraven zákony o volbách do Parlamentu České republiky, o volbách do zastupitelstev krajů, obcí, do Evropského parlamentu a o volbě prezidenta republiky.

Okrsková volební komise a zvláštní okrsková volební komise jsou na základě výše uvedené právní úpravy volebními orgány, jejichž činnost je považována za výkon státní správy. Výkon funkce člena okrskové volební komise je jiným úkonem v obecném zájmu, za který těmto členům náleží odměna. Tato odměna je funkčním požitkem podle § 6 odst. 10 písm. b) zákona o daních z příjmů, a tudíž příjmem ze závislé činnosti (viz § 6 odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů), a podléhá proto dani z příjmů. Za určitých okolností se z tohoto příjmu odvádí též pojistné na sociální zabezpečení, které v tomto případě zahrnuje pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Pojistné na sociální zabezpečení se odvádí v případě, že členovi volební komise vzniká účast na důchodovém pojištění podle zákona o důchodovém pojištění a na nemocenském pojištění podle zákona o nemocenském pojištění. Ke skutečnostem, na základě kterých se člen volební komise a zaměstnavatel stává poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení, viz též § 3 odst. 1 písm. a) a písm. b) bod 20 a dále odst. 2 a 3 zákona o pojištění na sociální zabezpečení. Účast na důchodovém pojištění vzniká členovi volební komise na základě § 5 odst. 1 písm. t) zákona o důchodovém pojištění, s výjimkou případů, kdy členovi nevzniká účast na nemocenském pojištění (viz § 8 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Není-li tedy člen volební komise účasten nemocenského pojištění, nevzniká ani účast na důchodovém pojištění a pojistné na sociální zabezpečení se neodvádí. Účast na nemocenském pojištění vzniká povinně členovi volební komise, pokud společně s touto činností člena volební komise, která je zaměstnáním malého rozsahu (viz § 7 zákona o nemocenském pojištění), vykonává člen volební komise další činnost u téhož zaměstnavatele, která je též zaměstnáním malého rozsahu, a příjem z těchto zaměstnání dosahuje alespoň výše částky rozhodné pro účast na nemocenském pojištění (3 500 Kč – viz § 6 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění). Z tohoto příjmu se naopak neodvádí pojistné na veřejné zdravotní pojištění, a to na základě § 5 písm. a) bodu 7 zákona o zdravotním pojištění.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 7

Příjmy ze samostatné činnosti

(1) Příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, je

- a) příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjem ze živnostenského podnikání,
- c) příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b), ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,
- d) podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

(2) Příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, je dále

- a) příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- b) příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- c) příjem z výkonu nezávislého povolání.

(3) Základem daně (dílním základem daně) jsou příjmy uvedené v odstavcích 1 a 2 s výjimkou uvedenou v odstavci 6. Tyto příjmy se snižují o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení s výjimkou příjmů uvedených v odstavci 1 písm. d). Pro zjištění základu daně (dílního základu daně) se použijí ustanovení § 23 až 33.

(4) U poplatníka, který je společníkem veřejné obchodní společnosti, je součástí základu daně (dílního základu daně) poměrná část základu daně nebo daňové ztráty veřejné obchodní společnosti. Tento poměr odpovídá poměru, kterým se společník podílí na zisku veřejné obchodní společnosti.

(5) U poplatníka, který je komplementářem komanditní společnosti, je součástí základu daně (dílního základu daně) poměrná část základu daně nebo daňové ztráty komanditní společnosti. Tento poměr odpovídá poměru, kterým se komplementář podílí na zisku komanditní společnosti.

(6) Příjem autora za příspěvek do novin, časopisu, rozhlasu nebo televize plynoucí ze zdrojů na území České republiky je samostatným základem daně pro daň vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně za předpokladu, že úhrn těchto příjmů od téhož plátce daně nepřesáhne v kalendářním měsíci 10 000 Kč a jde o příjem uvedený v odstavci 2 písm. a).

(7) Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu, může uplatnit výdaje, s výjimkou uvedenou v § 12, ve výši

- a) 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 600 000 Kč,
- b) 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 200 000 Kč,
- c) 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč,
- d) 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů podle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč.

Způsob uplatnění výdajů podle tohoto odstavce nelze zpětně měnit.

(8) Uplatní-li poplatník výdaje podle odstavce 7, má se za to, že v částce výdajů jsou zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů ze samostatné činnosti. Pro účely odstavce 7 se příjmy rozumí příjmy podle tohoto zákona, které by poplatník měl, pokud by nebyl účetní jednotkou. Poplatník, který uplatňuje výdaje způsobem podle odstavce 7, je povinen vždy vést záznamy o příjmech podle odstavce 7 a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti.

(9) Jde-li o věc ve společném jmění manželů, která je využívána pro činnost, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, jedním z manželů nebo oběma manžely, vkládá tuto věc do obchodního majetku jeden z man-

želů. V případě, že tuto věc má v obchodním majetku jeden z manželů, avšak je pro činnost, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, využívána také druhým z manželů, lze výdaje (náklady) související s touto věcí, které připadají na část věci využívané pro činnost, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, oběma manžely, rozdělit mezi oba manžele v poměru, v jakém ji využívají při své činnosti podle odstavců 1 a 2. Příjmy z prodeje nemovitostí nebo movité věci ve společném jmění manželů jsou zdaňovány u toho z manželů, který měl takovou věc zahrnutou v obchodním majetku. Po ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, se postupuje podle § 10 odst. 5 zákona.

(10) Za příjmy podle § 7 odst. 1 písm. d) se nepovažují a předmětem daně nejsou náhrady cestovních výdajů poskytované společníkům veřejných obchodních společností a komplementářům komanditních společností do výše stanovené zvláštním předpisem.⁵⁾

(11) Dojde-li k ukončení (přerušení) činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti a poplatník zaplatí částky pojistného podle § 23 odst. 3 písm. a) bodu 5 a § 24 odst. 2 písm. f) po stanoveném termínu, a uhradí dluhy uvedené v § 23 odst. 3 písm. a) bod 11 může podat dodatečné daňové přiznání na daňovou povinnost nižší. Obdobně postupuje právní nástupce poplatníka s příjmy podle § 7 v případě úmrtí poplatníka.

(12) Pokud poplatník s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a) nebo b) uplatní jako účetní období hospodářský rok,²⁰⁾ je dílním základem daně nebo daňovou ztrátou rozdíl mezi příjmy a výdaji za ukončený hospodářský rok. Při změně účtování v kalendářním roce na účtování v hospodářském roce je dílním základem daně nebo daňovou ztrátou podle § 7 rozdíl mezi příjmy a výdaji do posledního dne měsíce, kterým poplatník ukončil účtování v kalendářním roce. Při změně účtování v hospodářském roce na účtování v kalendářním roce je dílním základem daně nebo daňovou ztrátou podle § 7 odst. 1 písm. a) nebo b) součet rozdílů mezi příjmy a výdaji v hospodářském roce a rozdílů mezi příjmy a výdaji od doby ukončení účtování v hospodářském roce do konce kalendářního roku. Dílní základ daně se zahrne do daňového přiznání za kalendářní rok, ve kterém končí hospodářský rok nebo účtování přechodu z kalendářního roku na hospodářský rok a naopak. Obdobně postupuje poplatník s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. d), pokud veřejná obchodní společnost nebo komanditní společnost uplatní jako účetní období hospodářský rok.

(13) Poplatníci s příjmy podle odstavců 1 a 2, kteří nevedou účetnictví, neuplatňují výdaje podle odstavce 7 a jejichž daň za dané zdaňovací období není rovna paušální dani, postupují podle § 7b. Vede-li každý ze společníků společnosti (§ 12), daňovou evidenci, mohou vést i daňovou evidenci, ve které evidují společné příjmy a společné výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů; přitom na konci zdaňovacího období nebo při ukončení činnosti v průběhu zdaňovacího období, uvedou do své daňové evidence podíl na společných příjmech a podíl na společných výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

(14) U poplatníka, který je společníkem veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem komanditní společnosti, nejsou příjmy podle § 20b odst. 1 plynoucí těmto společnostem součástí základu daně (dílního základu daně) podle odstavce 4 nebo 5 a zahrnují se do samostatného základu daně. Ustanovení § 20b odst. 2 platí obdobně.

§ 7a

Paušální daň

(1) Daň poplatníka, který je na konci zdaňovacího období poplatníkem v paušálním režimu, je rovna paušální dani, pokud tento poplatník v tomto zdaňovacím období

a) **rozhodně příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu**

1. nepřesáhl, nebo

2. přesáhl, ale nepřesáhl rozhodně příjmy pro vyšší pásmo paušálního režimu a podá správci daně oznámení o jiné vyšší paušální dani na její výši odpovídající tomuto pásmu paušálního

Poznámky

§ 7a odst. 1 písm. a) ► Ustanovení odrazilo zavedení tří pásem paušálního režimu. Poplatník pro to, aby byla jeho daň rovna paušální dani, musí splnit jednu ze dvou podmínek týkajících se rozhodných příjmů (viz § 2a odst. 5). První z nich je, že za dané zdaňovací období nepřesáhne rozhodně příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu, tedy pásmo, ve kterém v daném zdaňovacím období byl. To je základní situace, kdy je daň rovna paušální dani automaticky, poplatník tedy nemusí nic dalšího činit a ke konci lhůty pro podání daňového přiznání je mu stanovena daň v paušální výši odpovídající zvolenému pásmu (viz odstavce 6 písm. a)).

Pokud poplatník za dané zdaňovací období přesáhne rozhodně příjmy pro své zvolené pásmo, může mít daň rovnou paušální dani pouze v případě, že nepřesáhl rozhodně příjmy pro vyšší pásmo (pokud je tedy jeho zvoleným pásmem třetí pásmo, nepřichází tato varianta v úvahu). Poplatník však zároveň musí podat oznámení o jiné vyšší paušální dani na její vyšší výši (viz § 38ldb), ve kterém uvede pásmo paušálního režimu určující vyšší paušální daň za dané zdaňovací období, jehož rozhodně příjmy nepřekročil (v tomto případě tedy některé z vyšších pásem, než je jeho zvolené pásmo). Daň potom bude stanovena na základě pásma určujícího vyšší paušální daň, bude tedy vyšší, než by byla na základě zvoleného pásma za dané zdaňovací období. Vzhledem k tomu, že na podmínky podle odstavce 1 odkazuje odstavce 2 písm. a), je možné podat oznámení o jiné vyšší paušální dani na její vyšší výši i ve chvíli, kdy poplatník, který přestal být poplatníkem v paušálním režimu před koncem zdaňovacího období, za které oznámení podává, ještě neví, zda bude moci mít za toto zdaňovací období daň rovnou paušální dani, protože neví, zda zahájí činnost do konce lhůty pro podání daňového přiznání za toto zdaňovací období (podmínka uvedená v odstavci 2 písm. c) bodě 1), pokud nenaplní podmínku v odstavci 2 písm. c) bodě 2. Lhůta pro podání oznámení o jiné vyšší paušální dani je totiž v § 38ldb odst. 1 stanovena do desátého dne bezprostředně následujícího zdaňovacího období, je tedy kratší než lhůta pro podání daňového přiznání, ve které musí poplatník zahájit činnost podle § 7a odst. 2 písm. c) bodu 1. Pokud poplatník oznámení o jiné vyšší paušální dani na její vyšší výši podá, ale činnost ve stanovené lhůtě nezahájí a nesplní ani podmínku uvedenou v odstavci 2 písm. c) bodě 2, nebude jeho daň rovna paušální dani, protože nesplnil všechny podmínky v § 7a odst. 2, které jsou kumulativní.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

- režimu,
- b) vedle rozhodných příjmů má pouze
1. příjmy od daně osvobozené,
 2. příjmy, které nejsou předmětem daně,
 3. příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a
 4. příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy, pokud se nejedná o příjmy podle bodů 1 až 3 a pokud celková výše těchto příjmů nepřesahuje 50 000 Kč,
- c) není plátcem daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby, a
- d) není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti.
- (2) Pokud poplatník přestal být poplatníkem v paušálním režimu před koncem zdaňovacího období z důvodu, že **ukončil nebo přerušil** činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, je jeho daň za toto zdaňovací období rovna paušální dani, pokud poplatník
- a) splňuje podmínky podle odstavce 1,
- b) v části tohoto zdaňovacího období po dni, ve kterém přestal být poplatníkem v paušálním režimu, nevykonával činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, a
- c) **do konce lhůty pro podání daňového přiznání za toto zdaňovací období**
1. zahájí činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, nebo

2. nezahájí činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, nevede účetnictví a úhrn položek, o které by zvyšoval rozdíl mezi příjmy a výdaji, kdyby v tomto zdaňovacím období vedl daňovou evidenci, a příjmů ze samostatné činnosti nepřesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu nebo pro vyšší pásmo paušálního režimu, pokud podá správci daně oznámení o jiné výši paušální daně na její výši odpovídající tomuto pásmu paušálního režimu.

(3) Pro účely odstavců 1 a 2 se na poplatníka, který v posledním kalendářním měsíci zdaňovacího období zemřel nebo ukončil **nebo přerušil** činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, hledí jako na poplatníka, který přestal být poplatníkem v paušálním režimu před koncem tohoto zdaňovacího období.

(4) Pro účely odstavců 1 a 2 se za příjem ze samostatné činnosti považuje také příjem z úplatného převodu nebo nájmu majetku, který byl v posledním předcházejícím zdaňovacím období, za které nebyla daň poplatníka rovna paušální dani a za které poplatník neuplatňoval výdaje procentem z příjmů, zařazen v obchodním majetku.

(5) Daň se nerovná paušální dani, pokud poplatník podle odstavce 1 nebo 2, který je daňovým rezidentem České republiky, vyloučí dvojí zdanění příjmů plynoucích ze zdrojů v zahraničí v daňovém přiznání.

(6) Paušální daň činí součin počtu kalendářních měsíců zdaňovacího období, ve kterých byl poplatník v paušálním režimu, a zálohy na daň pro

a) zvolené pásmo paušálního režimu, nebo

Poznámky

§ 7a odst. 1 písm. b) ► V důsledku změny písmene a) byly podmínky dříve uvedené v písmeni a) bodech 2 až 5 přesunuty do samostatného písmene b). Význam těchto ustanovení zůstal nezměněn. V bodě 4 se změnila částka 15 000 Kč na 50 000 Kč v návaznosti na změnu v § 38g odst. 1, protože výše příjmů, které může mít poplatník v paušálním režimu vedle rozhodných příjmů, bude i nadále stejná jako výše příjmů stanovená jako hranice pro to, aby podle obecné právní úpravy poplatník nemusel podávat daňové přiznání.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 7a odst. 2, úvodní částí ustanovení ► V návaznosti na úpravu daného odstavce, podle které již zahájení činnosti, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, do uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání (viz § 7a odst. 2 písm. c) nebude podmínkou pro to, aby poplatník, mohl mít daň rovnou paušální dani, bylo rozšířeno dané ustanovení i na poplatníky, kteří ukončili v rámci zdaňovacího období svoji činnost.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 7a odst. 2 písm. c) ► Novela odstranila tvrdost způsobenou tím, že poplatník nemůže mít daň rovnou paušální dani a musí podávat daňové přiznání při ukončení činnosti, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, nebo při přerušení této činnosti a jejím opětovném nezahájení do lhůty pro podání daňového přiznání. Důvodem tohoto pravidla byla nutnost vyrovnat při skončení činnosti své nesplacené pohledávky, dluhy a jiné položky podle § 23 odst. 8 zákona o daních z příjmů. V novém písmenu c) byl stanoven jednodušší režim pro poplatníky, kteří nevedou účetnictví. Nové pravidlo bylo založeno na tom, že tito poplatníci budou mít paušální daň v případě, že úpravy zvyšující základ daně, které by museli provést, kdyby za zdaňovací období, ve kterém ukončili nebo přerušili činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, vedli daňovou evidenci, nepřesáhnou spolu s jejich příjmy ze samostatné činnosti limit rozhodných příjmů pro dané pásmo paušální daně (buď zvolené pásmo paušální daně, nebo pásmo, které uvedou v oznámení o jiné výši paušální daně). Jinými slovy, pokud poplatník splní rozhodné příjmy pro dané pásmo paušální daně i po zvýšení svých příjmů ze samostatné činnosti o úpravy zvyšující základ daně podle § 23 odst. 8 písm. b) bodu 2, bude mít daň rovnou paušální dani, protože v takovém případě není důvod jeho daň nepausalizovat. Základ daně se podle § 23 odst. 8 písm. b) bodu 2 zvyšuje o hodnotu pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem, hodnotu nespotebovaných zásob a zůstatky vytvořených rezerv.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 7a odst. 3 ► Bylo upřesněno, že ustanovení § 7a odst. 3 se vztahuje i na situaci, kdy poplatník činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, neukončil trvale, ale pouze přerušil. Přerušeni je obecně také ukončením činnosti, zejména vzhledem k tomu, že do znovuzahájení činnosti není jasné, zda se jednalo o přerušeni, nebo trvalé ukončení činnosti, zákon o daních z příjmů však tyto pojmy odlišuje, proto i zde byly uvedeny oba pojmy.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 7a odst. 4 ► Toto ustanovení vyřešilo problém způsobený skutečností, že poplatník, jehož daň je rovna paušální dani, nemá obchodní majetek. Příjmy z úplatného převodu nebo nájmu majetku, který měl dříve v obchodním majetku, se tedy dani podle § 9 nebo 10, a nevstupují tedy do rozhodných příjmů, ale do limitu příjmů, které poplatník může mít z příjmů podle § 8 až 10, aby mohl mít daň rovnou paušální dani, viz § 7a odst. 1 písm. b) bod 4. Pokud však poplatník na základě toho, že přesáhne limit 50 000 Kč, musí podat daňové přiznání, má již obchodní majetek a tedy příslušné příjmy z jeho úplatného převodu nebo nájmu uvede v příjmech podle § 7, nikoli § 9 nebo 10. Na základě toho se však může stát, že podle tohoto rozdělení příjmů splní podmínky pro to, aby jeho daň byla rovna paušální dani, a dochází tedy k určitému zacyklení. Proto novela upravila, že pro účely určení toho, zda je daň poplatníka rovna paušální dani, se stanoví, že příjem z úplatného převodu nebo nájmu majetku, který byl v posledním zdaňovacím období, ve kterém poplatník neměl daň rovnou paušální dani a za který poplatník neuplatňoval výdaje procentem z příjmů, zařazen v obchodním majetku, se považuje za příjem ze samostatné činnosti, tedy s majetkem se zachází, jako by stále v obchodním majetku byl.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

§ 7a odst. 6 ► V návaznosti na zavedení tří pásem paušálního režimu byl upraven způsob výpočtu paušální daně. Rozlišují se přitom dvě situace. Základní situací je případ, kdy poplatník za zdaňovací období nepřesáhne rozhodné příjmy stanovené pro jeho zvolené pásmo paušálního režimu a jeho daň je tedy stanovena na základě tohoto pásma. V tomto případě zůstává postup stejný jako dříve, kdy neexistovala pásma paušálního režimu a paušální daň se vždy rovnala součtu záloh, které měl poplatník v paušálním režimu zaplatit za dané zdaňovací období. Paušální daň se v tomto případě také rovná tomuto součtu záloh, přičemž zálohy jsou stanoveny v rozdílné výši pro jednotlivá pásma paušálního režimu, viz § 38lk odst. 7. Toto se dá zároveň vyjádřit tak, že paušální daň se rovná součinu počtu měsíců, ve kterých byl poplatník v daném zdaňovacím období v paušálním režimu (protože jen za tyto měsíce platí paušální zálohy, viz § 38lk odst. 4), a výše zálohy na daň pro zvolené pásmo. Protože tento způsob výpočtu se dá použít i na výpočet paušální daně ve druhé situaci uvedené níže, došlo k této změně formulace.

Druhou situací je totiž případ, kdy poplatník určuje svou paušální daň nikoli na základě záloh pro zvolené pásmo paušálního režimu, ale záloh za jiné pásmo, jehož rozhodné příjmy nepřekročil, přičemž může jít jak o pásmo vyšší, tak nižší. Aby mohl poplatník využít tuto možnost, musí podat oznámení o jiné výši paušální daně podle § 38ldb, ve kterém uvede pásmo paušálního režimu určující výši paušální daně. Paušální daň se potom vypočítá jako součin počtu kalendářních měsíců, po které byl v daném zdaňovacím období v paušálním režimu, a výše zálohy na daň pro pásmo paušálního režimu určující výši paušální daně (tedy pásmo uvedené v oznámení).

Na rozdíl od dosavadní právní úpravy se tedy může stát, že paušální daň neodpovídá zálohám na daň, které měl poplatník v paušálním režimu v průběhu zdaňovacího období zaplatit, protože v případě podle písmene b) bude buď vyšší, nebo nižší než tento součet. Protože se stále jedná o paušální daň, použije se ustanovení § 38lh, podle kterého se na poplatníka, jehož daň je rovna paušální dani, hledí, jako by v poslední den lhůty pro podání daňového přiznání podal daňové přiznání, ve kterém tvrdí daň ve výši paušální daně. Daň ve výši paušální daně je k tomuto dni i splatná (podle § 135 odst. 3 daňového řádu). Pokud je daň vyšší než součet záloh na daň, musí poplatník do lhůty pro podání daňového přiznání rozdílné doplatit, jinak mu vznikne nedoplatek. Tento doplatek představuje jednu částku, kterou poplatník platí nad zálohy za jednotlivé kalendářní měsíce, výše záloh se zpětně nemění a doplatek se nepřirážuje k jednotlivým měsícům. Pokud je daň nižší, vznikne mu po uplynutí této lhůty, pokud zaplatil všechny paušální zálohy, přeplatek, se kterým se bude zacházet v souladu s § 38lm. Pokud je poplatník i v následujícím zdaňovacím období v paušálním režimu, může o tento přeplatek snížit platbu paušálních záloh, aby byl jeho společný osobní daňový účet vyrovnán.

(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

b) pásmo paušálního režimu určující výši paušální daně v případě, že poplatník podá oznámení o jiné výši paušální daně správcí daně a jeho příjmy v tomto zdaňovacím období nepřesáhly rozhodné příjmy pro toto pásmo paušálního režimu.

(7) Na poplatníka v paušálním režimu se pro účely daní z příjmů hledí jako na poplatníka s příjmy ze samostatné činnosti, které jsou předmětem daně, a to i v případě, že mu v rozhodném období tyto příjmy neplynou.

(8) Poplatník v paušálním režimu, který má příjmy ze samostatné činnosti, ke kterým lze uplatnit výdaje procentem z příjmů v různé výši, vede záznamy o příjmech ze samostatné činnosti pro účely prokázání výše rozhodných příjmů pro zvolené pásmo paušálního režimu.

§ 7b

Daňová evidence

(1) Daňovou evidenci se pro účely daní z příjmů rozumí evidence pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů. Tato evidence obsahuje údaje o

a) příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně, b) majetku a dluhů.

(2) Pro obsahové vymezení složek majetku v daňové evidenci se použijí zvláštní právní předpisy o účetnictví,^{20h)} není-li dále stanoveno jinak.

(3) Pro ocenění majetku a dluhů v daňové evidenci se hmotný majetek oceňuje podle § 29, pohledávky se oceňují podle § 5. Ostatní majetek se oceňuje pořizovací cenou,³¹⁾ je-li pořízen úplatně, vlastními náklady,³¹⁾ je-li pořízen ve vlastní režii, nebo cenou určenou podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku^{1a)} ke dni nabytí u majetku nabytého bezúplatně. Dluhy se oceňují při vzniku jmenovitou hodnotou, při převzetí pořizovací cenou. Peněžní prostředky a cenniny se oceňují jejich jmenovitou hodnotami. Pořizovací cenou pozemku je cena včetně porostu, pokud se nejedná o pěstitelský celek trvalých porostů (§ 26), bez stavby na něm zřízené. Do pořizovací ceny majetku pořízeného formou finančního leasingu se zahrnou výdaje z jeho pořízení související, hrazené uživatelem. V případě úplatného pořízení majetku a dluhů, za jednu pořizovací cenu, se cena jednotlivých složek majetku stanoví v poměrné výši k ceně jednotlivých složek majetku oceněných podle zvláštního právního předpisu,^{1a)} s výjimkou peněz, cenin, pohledávek a dluhů. Je-li v případě úplatného pořízení majetku a dluhů, rozdíl mezi pořizovací cenou a oceněním tohoto majetku podle zvláštního právního předpisu,^{1a)} zvýšeným o hodnotu peněz, cenin, pohledávek včetně daně z přidané hodnoty, a snížený o hodnotu dluhů, záporný, postupuje se obdobně jako v případě záporného oceňovacího rozdílu při koupi obchodního závodu (§ 23).

(4) Zjištění skutečného stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a dluhů provede poplatník k poslednímu dni zdaňovacího období. O tomto zjištění provede zápis. O případné rozdíly upraví základ daně podle § 24 a 25.

(5) Poplatník je povinen uschovávat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neuplynula lhůta pro stanovení daně.

§ 8

Příjmy z kapitálového majetku

(1) Příjmy z kapitálového majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 odst. 1 nebo § 7 odst. 1 písm. d), jsou

- podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu, je-li v něm podíl představován cenným papírem, úroky z držby cenných papírů a výnosy dluhopisů podle zákona upravujícího dluhopisy s výjimkou výnosu určeného rozdílem mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu a jeho emisním kurzem,
- podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání,
- úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na účtu, který není podle podmínek toho, kdo účet vede, určen k podnikání,
- výnos z jednorázového vkladu a z vkladu jemu na roveň postaveného,
- dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem,^{9a)} dávky doplňkového penzijního spoření a z penzijního pojištění po snížení podle odstavce 6,
- plnění ze soukromého životního pojištění nebo jiný příjem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, po snížení podle odstavce 7,
- úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček, úroky z pro-

dlení, poplatků z prodlení, úroky z práva na dorovnání, úroky z vkladů na účtech neuvedených v písmeni c) s výjimkou příjmů poplatníka, jehož daň je rovna paušální dani, a úroky z hodnoty splaceného vkladu ve smluvené výši členů obchodních korporací,

h) úrokové a jiné výnosy z držby směnky (např. diskont z částky směnky, úrok ze směnečné sumy),

i) plnění ze zisku svěřenského fondu nebo rodinné fundace.

(2) Za příjem z kapitálového majetku se považuje také příjem plynoucí z práva na splacení

a) dluhopisu, kterým se pro účely daně z příjmů fyzických osob rozumí kladný rozdíl mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu vyplacenou při jeho splacení nebo částkou vyplacenou při jeho předčasném splacení a cenou, za kterou poplatník dluhopis nabyl, nebo cenou určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku ke dni jeho bezúplatného nabytí, a

b) vkladního listu vydaného jako cenný papír nebo cenného papíru vkladnímu listu na roveň postaveného, kterým se pro účely daně z příjmů fyzických osob rozumí kladný rozdíl mezi jmenovitou hodnotou vkladního listu vydaného jako cenný papír nebo cenného papíru jemu na roveň postaveného vyplacenou při jejich splacení nebo částkou vyplacenou při jejich předčasném splacení a cenou, za kterou poplatník cenný papír nabyl, nebo cenou určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku ke dni jeho bezúplatného nabytí.

(3) Příjmy uvedené v odstavci 1 písm. a) až f) a i) a úrokové příjmy a jiné výnosy z držby směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele (odstavec 1 písm. h)), plynoucí ze zdrojů na území České republiky, jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36).

(4) Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 1 písm. a) až d) a i) ze zdrojů v zahraničí, jsou sníženy o výdaje základem daně (dílčím základem daně). Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 1 písm. e) a f) ze zdrojů v zahraničí, jsou základem daně (dílčím základem daně).

(5) Příjmy uvedené v odstavci 1 písm. g) a h) a v odstavci 2 nesnížené o výdaje jsou základem daně (dílčím základem daně), s výjimkou úroků a jiných výnosů ze směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele, které jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36). U příjmu z úroků ze zápůjčky nebo úvěru je výdajem zaplacený úrok z částek použitých na poskytnutí zápůjčky nebo úvěru, a to až do výše příjmu.

(6) Dávka penzijního připojištění se státním příspěvkem se považuje za základ daně po snížení o zaplacené příspěvky a o státní příspěvky na penzijní připojištění. Dávka z penzijního pojištění se považuje za základ daně po snížení o zaplacené příspěvky. Dávka z doplňkového penzijního spoření se považuje za základ daně po snížení o zaplacené příspěvky a o státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření. Jde-li o penzi, rozloží se příspěvky na penzijní připojištění, státní příspěvky na penzijní připojištění, příspěvky na penzijní pojištění, příspěvky na doplňkové penzijní spoření a státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření na vymezené období pobírání penze. Jednorázové vyrovnání nebo odbytné z penzijního připojištění se státním příspěvkem se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené penzijní společností zaměstnavatelem za zaměstnance po 1. lednu 2000. Jednorázové plnění z penzijního pojištění nebo plnění vyplacené při předčasném zániku penzijního pojištění se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené instituci penzijního pojištění zaměstnavatelem ve prospěch zaměstnance. Jednorázové vyrovnání nebo odbytné z doplňkového penzijního spoření se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené penzijní společností zaměstnavatelem za zaměstnance, s výjimkou příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem zaplacených penzijnímu fondu zaměstnavatelem za zaměstnance před 1. lednem 2000 v případě, kdy došlo k převodu prostředků účastníka z penzijního připojištění se státním příspěvkem do doplňkového penzijního spoření účastníka, ze kterého je jednorázové vyrovnání nebo odbytné vypláceno.

(7) Plnění ze soukromého životního pojištění se považuje za základ daně po snížení o zaplacené pojistné. Jiný příjem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, se považuje za základ daně po snížení o zaplacené pojistné ke dni výplaty, a to až do výše tohoto příjmu. Plynou-li jiný příjem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy opakovaně v průběhu trvání pojistné smlouvy, nelze tento příjem snižovat o dříve uplatněné zaplacené pojistné. U plnění ve formě dohodnutého důchodu (penze) se považuje za základ daně

Poznámky

§ 7a odst. 8 ► Poplatník v paušálním režimu, který má daň rovnou paušální dani, nemusí podle § 7 odst. 13 věty první vést daňovou evidenci. Pokud však má poplatník v paušálním režimu příjmy, ke kterým se uplatňují výdaje podle § 7 odst. 7 různým procentem, byla zavedena povinnost vést záznamy o těchto příjmech, aby bylo možno posoudit, do kterého pásma paušálního režimu (viz § 2a odst. 5) může vstoupit a jak vysoká má být jeho paušální daň. Pro posouzení splnění podmínek pro určité pásmo nestačí pouze informace o celkových příjmech poplatníka, ale je nutná také informace o jejich složení z hlediska procentních výdajů, které k nim mohou být uplatněny. Nebyla předepsána žádná forma vedení těchto záznamů, záleží tedy na poplatníkovi, jakou formu záznamů si zvolí, avšak ze záznamů poplatníka musí být zřejmé členění příjmů podle toho, jakým procentem by bylo možné k těmto příjmům uplatnit výdaje podle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů.
(Novela zákonem č. 366/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

plnění z pojištění snižené o zaplacené pojistné, rovnoměrně rozdělené na období pobírání důchodu. Plnění ze soukromého životního pojištění se pro zjištění základu daně nesnižuje o zaplacené pojistné, které bylo dříve uplatněno v souvislosti s jiným příjmem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy. Odkupné se pro zjištění základu daně snižuje o zaplacené pojistné s výjimkou pojistného, které bylo dříve uplatněno v souvislosti s jiným příjmem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy a s výjimkou příspěvků na pojistné za soukromé životní pojištění zaměstnance, které hradil zaměstnavatel za zaměstnance za jeho soukromé pojištění po 1. lednu 2001 a které nebyly zdaněny z důvodu výplaty pojistného plnění ze soukromého životního pojištění, jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, nebo předčasněho ukončení pojistné smlouvy před skončením doby 60 kalendářních měsíců od uzavření smlouvy nebo před rokem, ve kterém pojištěný dosáhne 60 let.

(8) Jedná-li se o příjem podle odstavce 1 nebo odstavce 2 plynoucí do společného jmění manželů ze zdroje, který je vložen do obchodního majetku jednoho z manželů, zdaňuje se jen u tohoto manžela. Jedná-li se o příjem podle odstavce 1 nebo 2 plynoucí do společného jmění manželů ze zdroje, který není vložen do obchodního majetku žádného z manželů, zdaňuje se jen u jednoho z nich.

(9) Příjem podle odstavce 4 nebo úrok nebo jiný výnos ze směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele plynoucí ze zdrojů v zahraničí lze zahrnout do samostatného základu daně zdaňovaného sazbou daně podle § 16a. Zahrne-li se takový příjem do tohoto základu daně, zahrnou se do tohoto základu daně veškeré příjmy podle věty první. Tyto příjmy se nesnižují o výdaje s výjimkou příjmů uvedených v odstavci 1 písm. e) a f), u kterých se postupuje obdobně podle odstavců 6 a 7.

§ 9

Příjmy z nájmu

(1) Příjmy z nájmu, pokud nejde o příjmy uvedené v § 6 až 8, jsou
a) příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů,
b) příjmy z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu podle § 10 odst. 1 písm. a).

(2) Příjmy podle odstavce 1, plynoucí manželům ze společného jmění manželů, se zdaňují jen u jednoho z nich.

(3) Základem daně (dílním základem daně) jsou příjmy uvedené v odstavci 1 snižené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení (§ 5 odst. 2). Pro zjištění základu daně (dílního základu daně) se použijí ustanovení § 23 až 33. Příjem z nájmu plynoucí poplatníkům uvedeným v § 2 odst. 3 je, s výjimkou příjmů z nájmu nemovitých věcí nebo bytů, samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36).

(4) Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, může je uplatnit ve výši 30 % z příjmů podle odstavce 1, nejvýše však do částky 600 000 Kč. Způsob uplatnění výdajů podle tohoto odstavce nelze zpětně měnit.

(5) Uplatní-li poplatník výdaje podle odstavce 4, jsou v částkách výdajů zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů z nájmu podle § 9. Poplatník, který uplatňuje výdaje podle odstavce 4, je povinen vždy vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s nájmem.

(6) Poplatníci mající příjmy z nájmu a uplatňující u těchto příjmů skutečné výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení vedou záznamy o příjmech a výdajích vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů v časovém sledu, evidenci hmotného majetku, který lze odpisovat, evidenci o tvorbě a použití rezervy na opravy hmotného majetku, pokud ji vytvářejí, evidenci o pohledávkách a dluhích ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k ukončení nájmu, a mzdové listy, pokud vyplácejí mzdy. Pokud se však poplatníci rozhodnou vést účetnictví, přestože k tomu nejsou podle účetních předpisů²⁰⁾ povinni, pak postupují podle těchto předpisů, budou-li takto postupovat po celé zdaňovací období, přitom se movitý i nemovitý majetek, o kterém je účtováno, nepovažuje za obchodní majetek ve smyslu daně z příjmů fyzických osob.

(7) Při pachtu obchodního závodu je příjmem propachtovatele, který nevede účetnictví, také

- a) hodnota pohledávek a dluhů, s výjimkou dluhů, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně, které přecházejí na pachtýře, není-li dohodnuta jejich úhrada. Je-li dohodnuta částečná úhrada pohledávek a dluhů, s výjimkou dluhů, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně, je příjmem jejich hodnota. Je-li dohodnuta úhrada pohledávek a dluhů, s výjimkou dluhů, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně, vyšší, než je jejich hodnota, je příjmem tato vyšší cena,
- b) neuhrazený rozdíl mezi hodnotou věcí v obchodním závodu na začátku

pachtu a jejich vyšší hodnotou při ukončení pachtu stanovenou podle zvláštního právního předpisu^{1a)} nebo podle údajů uvedených v účetnictví pachtýře, vedeném podle zvláštních právních předpisů.²⁰⁾

Základ daně se nebude zvyšovat dle tohoto ustanovení v případech, kdy bude z titulu operací popsaných v tomto ustanovení zvyšován na základě jiných ustanovení tohoto zákona. Pro účely tohoto ustanovení se nepoužije ustanovení § 23 odst. 13.

§ 10

Ostatní příjmy

(1) Ostatními příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 až 9, jsou zejména

- a) příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby a lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem, a příjmů z provozu výroben elektřiny, ke kterému není vyžadována licence udělovaná Energetickým regulačním úřadem,
- b) příjmy z úplatného převodu
 - 1. nemovitých věcí,
 - 2. cenného papíru a
 - 3. jiné věci,
- c) příjmy z převodu účasti na společnosti s ručením omezeným, komanditisty na komanditní společnosti nebo z převodu družstevního podílu,
- d) příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, včetně práv autorských a práv příbuzných právu autorskému,
- e) přijaté výživné, důchody a obdobné opakující se požitky,
- f) podíl
 - 1. člena obchodní korporace s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na likvidačním zůstatku, nebo
 - 2. majitele podílového listu z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu s výjimkou splynutí nebo sloučení podílového fondu,
- g) vypořádací podíl při zániku účasti člena v obchodní korporaci, s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, podíl na majetku transformovaného družstva, vrácení emisního ážia, příplatku mimo základní kapitál nebo těmto plněním obdobná plnění,
- h) výhry z hazardních her; v případě výher z hazardních her jsou jednotlivým druhem příjmů výhry z
 - 1. loterie a tomboly,
 - 2. kursově sázky a totalizátorové hry,
 - 3. technické hry,
 - 4. živé hry s výjimkou turnaje živé hry,
 - 5. turnaje živé hry a turnaje malého rozsahu a
 - 6. jiných hazardních her než hazardních her podle bodů 1 až 5,
- ch) výhry z reklamních soutěží a reklamních slosování, ceny $\times$ z veřejných soutěží, ze sportovních soutěží a ceny ze soutěží, v nichž je okruh soutěžících omezen podmínkami soutěže, anebo jde o soutěžení vybrané pořadatelem soutěže,
- i) příjmy, které společník veřejné obchodní společnosti nebo komplementář komanditní společnosti obdrží v souvislosti s ukončením účasti na veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti od jiné osoby než od veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti, v níž ukončil účast,
- j) příjmy z převodu jmění na společníka a příjmy z vypořádání podle zvláštního právního předpisu,¹³¹⁾
- k) příjem z jednorázové náhrady práv s povahou opakovaného plnění na základě ujednání mezi poškozeným a pojistitelem,
 - l) příjem z výměnky,
 - m) příjem obmyšleného ze svěřenského fondu,
 - n) bezúplatný příjem,
 - o) příjem z rozpuštění rezervního fondu vytvořeného ze zisku nebo z rozpuštění obdobného fondu.

(2) Příjmy podle odstavce 1, plynoucí manželům ze společného jmění manželů, se zdaňují u jednoho z nich; obdobně se postupuje u příjmů plynoucích do společného jmění manželů. Příjmy plynoucí manželům z prodeje nebo převodu majetku nebo práva ve společném jmění manželů, které byly zahrnuty v obchodním majetku, se zdaňují u toho z manželů, který měl takový majetek nebo právo zahrnutý v obchodním majetku. U příjmů plynoucích z prodeje nebo převodu majetku nebo práva ve společném jmění manželů, které byly zahrnuty v obchodním majetku zemřelého manžela (manželky), které plynou pozůstalému manželovi (manželce), se k době uvedené v § 4 vztahující se k majetku nebo právu zahrnutým v obchodním majetku nepřihlíží.

Poznámky

§ 10 odst. 1 písm. ch) ► V důsledku zrušení zákona o evidenci tržeb byl zrušen také související daňový režim cen z úctenné loterie. (Novela zákonem č. 458/2022 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2023)

- (3) Od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, osvobozeny
- příjmy podle odstavce 1 písm. a), pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 30 000 Kč; přitom příjmem poplatníka, kterému plyne příjem z chovu včel a u kterého nepřekročí ve zdaňovacím období počet včelstev 60, je částka 500 Kč na jedno včelstvo,
 - výhry z
 - loterie a tomboly, pokud výše výhry nepřesahuje 1 000 000 Kč,
 - hazardních her, které jsou jednotlivým druhem příjmu podle odstavce 1 písm. h) bodů 2 až 6, pokud rozdíl mezi úhrnem výher spadajících do tohoto druhu příjmu a úhrnem vkladů do hazardních her v rámci tohoto druhu příjmu za zdaňovací období nepřesahuje 1 000 000 Kč,
 - bezúplatné příjmy
 - od příbuzného v linii přímé a v linii vedlejší, pokud jde o sourozence, strýce, tetu, synovce nebo neteř, manžela, manžela dítěte, dítě manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů,
 - od osoby, se kterou poplatník žil nejméně po dobu jednoho roku bezprostředně před získáním bezúplatného příjmu ve společně hospodařící domácnosti a z tohoto důvodu pečoval o domácnost nebo byl na tuto osobu odkázán výživou,
 - obmyšleného z jeho majetku, který do svěřenského fondu vyčlenil nebo kterým zvýšil majetek tohoto fondu, nebo z majetku, který byl do svěřenského fondu vyčleněn nebo který zvýšil majetek tohoto fondu osobou uvedenou v bodě 1 nebo 2,
 - poplatníka z jeho majetku, který vložil do rodinné fundace, nebo z majetku, který byl do rodinné fundace vložen osobou uvedenou v bodě 1 nebo 2,
 - nabyté příležitostně, pokud jejich úhrn od téhož poplatníka ve zdaňovacím období nepřevyšuje částku 15 000 Kč.
- (4) Základem daně (dílčím základem daně) je příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení. Jsou-li výdaje spojené s jednotlivým druhem příjmu uvedeným v odstavci 1 vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží. Plynou-li příjmy podle odstavce 1 písm. h) bodu 1 a písm. ch) ze zdrojů v zahraničí, je základem daně (dílčím základem daně) příjem nesnížený o výdaje. Jde-li o příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, lze výdaje uplatnit podle § 7 odst. 7 písm. a). Poplatník, který uplatňuje výdaje podle § 7 odst. 7 písm. a), je povinen vždy vést záznamy o příjmech. Příjmy plynoucí ze splátek na základě uzavřené kupní smlouvy nebo ze zálohy na základě uzavřené smlouvy o budoucím prodeji nemovitě věci se zahrnou do dílčího základu daně za zdaňovací období, ve kterém byly dosaženy. Plynou-li příjmy podle odstavce 1 písm. k), jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36).
- (5) U příjmů podle odstavce 1 písm. b) je výdajem cena, za kterou poplatník věc prokazatelně nabyl, a jde-li o věc nabytou bezúplatně, cena určená podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku^{1a)} ke dni nabytí. Jde-li o hmotný majetek odpisovaný podle § 26 a následujících, který byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, nebo sloužil k nájmu, je výdajem zůstatková cena podle § 29 odst. 2. Jde-li o věc získanou směnou nebo výhrou, vychází se z ceny podle zvláštního předpisu^{1a)} (§ 3 odst. 3). Výdajem jsou též částky prokazatelně vynaložené na technické zhodnocení, opravu a údržbu věci, včetně dalších výdajů souvisejících s uskutečněním prodeje s výjimkou výdajů na osobní potřebu poplatníka. K hodnotě vlastní práce poplatníka na věci, kterou si sám vyrobil nebo vlastní prací zhodnotil, se při stanovení výdajů nepřihlíží. U příjmů z úplatného převodu cenných papírů lze kromě nabývací ceny akcie nebo kmenového listu a pořizovací ceny ostatních cenných papírů uplatnit i výdaje související s uskutečněním úplatného převodu a platby za obchodování na trhu s cennými papíry při pořízení cenných papírů. Výdaje, které převyšují příjmy podle odstavce 1 písm. b), c), f) a g) v tom zdaňovacím období, kdy poprvé plynou splátky nebo zálohy na prodej věci, na budoucí prodej nemovitě věci nebo na prodej účasti na společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, podílu na základním kapitálu družstva nebo pohledávky podle § 33a zákona o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, mohou být uplatněny v tomto zdaňovacím období až do výše tohoto příjmu. Jestliže příjem plyne i v dalších zdaňovacích obdobích, postupuje se obdobně, a to až do výše celkové částky, kterou lze podle tohoto ustanovení uplatnit. U příjmů podle odstavce 1 písm. b) je výdajem vrácená záloha, i když je vrácena v jiném zdaňovacím období. U příjmu plynoucího z odvolání daru je výdajem úhrada za zhodnocení daru. U příjmů podle odstavce 1 písm. h) bodů 2 až 6 je výdajem pouze vklad do hazardní hry.
- (6) U příjmů podle odstavce 1 písm. c), f) a g) se za výdaj považuje nabývací cena podílu. Výdajem není podíl na majetku družstva převedený v rámci transformace družstev podle zvláštního předpisu¹³⁾ s výjimkou podílu nebo jeho části, který je náhradou podle zvláštních předpisů,²⁾ a s výjimkou dalšího podílu na majetku družstva,¹³⁾ je-li vydán ve věcném nebo nepeněžitým plnění. Při přeměně investičního fondu na otevřený podílový fond, při přeměně uzavřeného podílového fondu na otevřený podílový fond, při změně obhospodařovatele podílového fondu, při sloučení a splynutí podílových fondů a při sloučení, splynutí a rozdělení investičního fondu se za nabývací cenu akcie nebo podílového listu u téhož poplatníka považuje nabývací cena podílu na původním investičním fondu. U příjmů z převodu jmění na spo-

lečníka se za výdaj považuje nabývací cena podílu nebo pořizovací cena cenných papírů, převzaté dluhy, které byly následně uhrazeny, a uhrazené vypořádání, i když k uhrazení dojde v jiném zdaňovacím období než v tom, v němž plyne příjem z převodu jmění na společníka. U příjmů z vypořádání se za výdaj považuje nabývací cena podílu nebo pořizovací cena cenných papírů.

(7) Důchod podle občanského zákoníku se považuje za základ daně (dílčí základ daně) po snížení o částku pořizovací ceny rovnoměrně rozdělenou na období pobírání důchodu. Toto období se stanoví jako střední délka života účastníka podle úmrtnostních tabulek Českého statistického úřadu v době, kdy důchod začne poprvé pobírat.

(8) Příjmem podle odstavce 1 písm. f) a g) je také kladný rozdíl mezi oceněním majetku podle zvláštního právního předpisu^{1a)} a výši jeho hodnoty zachycené v účetnictví obchodní korporace při zániku členství v obchodní korporaci, pokud je podíl na likvidačním zůstatku nebo vypořádací podíl vypořádáván v nepeněžní formě. Pokud členovi obchodní korporace při zániku jeho účasti v ní vznikne vedle práva na vypořádací podíl v nepeněžní formě současně i dluh vůči obchodní korporaci, sníží se tento kladný rozdíl o výši dluhu. Příjmy podle odstavce 1 písm. f), g), h) bodu 1, ch) a o) s výjimkou příjmů z podílu na likvidačním zůstatku a vypořádacího podílu u společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti plynoucí ze zdrojů na území České republiky jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36). Plynou-li tyto příjmy ze zdrojů v zahraničí, jsou základem daně (dílčím základem daně) podle § 5 odst. 2. Je-li v ceně z veřejné soutěže zahrnuta odměna za užití díla nebo výkonu, sníží se o částku připadající na tuto odměnu základ daně zdaněvaný zvláštní sazbou daně a tato částka se zahrne do příjmů uvedených v § 7. U poplatníků uvedených v § 2 odst. 2, u nichž je sportovní činnost činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, se považují přijaté ceny ze sportovních soutěží za příjmy podle § 7.

(9) Ostatními příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, jsou vždy

- plat prezidenta republiky a víceúčelová paušální náhrada výdajů spojených s výkonem jeho funkce podle zvláštního právního předpisu,^{6g)}
- renta a víceúčelová paušální náhrada poskytovaná bývalému prezidentu republiky podle zákona o zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce.

(10) Plyne-li příjem podle odstavce 8 ze zdrojů v zahraničí, lze tento příjem zahrnout do samostatného základu daně zdaněvaného sazbou daně podle § 16a. Zahrne-li se takový příjem do tohoto základu daně, zahrnou se do tohoto základu daně veškeré příjmy podle odstavce 8 plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Tyto příjmy se nesnižují o výdaje s výjimkou

- příjmů uvedených v odstavci 1 písm. f) a g), které lze snížit o nabývací cenu podílu, a
- ceny z veřejné soutěže, která se sníží o odměnu za užití díla nebo výkonu zahrnutou v této ceně; tato odměna je příjmem ze samostatné činnosti.

§ 11 zrušen

§ 12 Společné příjmy a výdaje

(1) Pokud nejsou společné výdaje související se společnými příjmy ze společnosti, nebo ze společenství jmění rozděleny mezi poplatníky stejně jako společné příjmy, mohou poplatníci uplatnit výdaje pouze v prokázané výši.

(2) Pokud nejsou příjmy a výdaje rozděleny mezi spoluvlastníky podle spoluvlastnických podílů, mohou spoluvlastníci uplatnit výdaje pouze v prokázané výši.

(3) Příjmy a výdaje plynoucí poplatníkovi ze společenství jmění s výjimkou společenství jmění dědiců za dobu jeho trvání se zahrnují do zdaňovacího období, ve kterém společenství jmění zaniklo.

§ 13 Příjmy a výdaje spolupracujících osob

(1) Příjmy a výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení při samostatné činnosti s výjimkou podílu společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti mohou být rozděleny mezi poplatníka a s ním spolupracující osoby, kterými se rozumí

- spolupracující manžel,
 - spolupracující osoba žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti,
 - člen rodiny zúčastněný na provozu rodinného závodu.
- (2) U spolupracujících osob musí být výše podílu na příjmech a výdajích stejná. Příjmy a výdaje se rozdělují tak, aby
- podíl příjmů a výdajů připadající na spolupracující osoby nečinil v úhrnu více než 30 % a
 - částka, o kterou příjmy převyšují výdaje, činila
 - za zdaňovací období nejvýše 180 000 Kč a
 - za každý započatý kalendářní měsíc spolupráce nejvýše 15 000 Kč.
- (3) V případě, že je spolupracující osobou pouze manžel, se příjmy a vý-